

gemeente
Zoetermeer

Economie Zoetermeer 2016

ECONOMIE ZOETERMEER

Versie 2016

COLOFON

Uitgave

Gemeente Zoetermeer

30 mei 2017

Samenstelling

JaBo / Onderzoek en Statistiek Elianne van Dam

Correspondentie

Postbus 15

2700 AA Zoetermeer

Telefoon: 14079

Onderzoek&Statistiek@Zoetermeer.nl

Bronvermelding

Gebruik van deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting	6
1. De opzet.....	8
1.1 Doel.....	8
1.2 Opzet rapport	8
1.3 Werkwijze.....	8
2. Regio.....	10
2.1 Inleiding.....	10
2.2 Regionale economische ontwikkeling	10
2.3 Pendel statistieken	11
2.4 Verhuisbewegingen	12
3. Bedrijfsvestigingen	16
3.1 Inleiding.....	16
3.2 Leegstand	16
3.3 Ontwikkeling bedrijfsvestigingen	19
3.4 Groei top 25 sectoren vestigingen	26
4. Arbeidsmarkt.....	30
4.1 Inleiding.....	30
4.2 Ontwikkeling banen	30
4.3 Groei top 25 sectoren banen	40
4.4 Werkloosheid.....	42
4.5 Arbeidsparticipatie	44
5. ICT-sector	47
5.1 Inleiding.....	47
5.2 Ontwikkeling ICT	47
Bijlagen.....	57

Samenvatting

Voor u ligt het jaarrapport Economie Zoetermeer. Dit rapport bevat indicatoren op gebied van werkloosheid, arbeidsparticipatie, leegstand, bedrijfsvestigingen, banen, woon-werk verkeer en verhuisstromen. Het doel van dit rapport is een beeld te kunnen geven van de economische ontwikkelingen binnen Zoetermeer. Dit rapport wordt na afloop van ieder jaar beschikbaar gesteld op het intranet van Zoetermeer en op de Onderzoeksbank van team O&S. Onderstaand wordt per onderdeel samengevat wat de ontwikkelingen zijn voor Zoetermeer.

H2. Regio

De ontwikkelingen binnen Zoetermeer kunnen niet los worden gezien van ontwikkelingen binnen de regio. Zo reizen er dagelijks veel mensen van en naar de gemeente Zoetermeer om te gaan werken en vinden er jaarlijks veel verhuizingen plaats. Meer dan 50% van de werkende Zoetermeesters werkt in Zoetermeer. Ruim 40% van de verhuisde personen die in Zoetermeer gevestigd is, is afkomstig uit (voormalig Stadsgewest) Haaglanden. Per saldo zijn er van 2011-2016 meer mensen in Zoetermeer komen wonen dan er zijn verhuisd naar een andere gemeente. De regionale economische ontwikkeling kan met behulp van het bruto binnenlands product, ook wel bbp genoemd, in kaart worden gebracht. Deze graadmeter wordt gedefinieerd als de totale productie van goederen en diensten in een bepaalde periode. De veranderingen in het volume van het bbp in een bepaalde tijdsperiode kan hiermee duiden op een groei of krimp. Over de jaren 2014, 2015 en 2016 is de mutatie in het bbp in Zoetermeer, Zuid-Holland en Nederland positief geweest. In de jaren 2011-2013 was daarentegen een krimp zichtbaar, waardoor gesteld kan worden dat de economie van Zoetermeer sinds 2014 weer in de lift zit.

H3. Bedrijfsvestigingen

De leegstand van kantoren en detailhandel is in Nederland in de afgelopen jaren gestegen. Ook in Zoetermeer is eenzelfde trend zichtbaar. Over de jaren 2010-2016 is de leegstand van kantoren in Zoetermeer gestegen van 16,0% tot en met 20,0%. De leegstand in de detailhandel van Zoetermeer is in de genoemde periode gestegen van 2,8% tot en met 8,4%. In de afgelopen 10 jaren is het aantal actieve bedrijfsvestigingen in Zoetermeer jaarlijks gestegen. Actieve bedrijfsvestigingen zijn bedrijfsvestigingen waarvan bekend is dat er economische activiteiten plaatsvinden. Van 2015-2016 is het aantal actieve bedrijfsvestigingen in Zoetermeer met 6,5% gestegen tot 8.780. In heel Haaglanden vond een stijging van 4,2% plaats.

H4. Arbeidsmarkt

De werkloosheid is in de afgelopen jaren in Zoetermeer en Nederland ieder jaar toegenomen. Begin 2007 telde Zoetermeer 44 werklozen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar en begin 2017 is dit gedaald tot 69 werklozen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar. Dit aantal is lager dan in MRDH maar hoger dan landelijk. Begin 2017 telde de MRDH bijvoorbeeld 99 werklozen per 1.000 inwoners van 15-74 jaar. In de periode 2007-2016 is de bruto arbeidsparticipatie onder zowel mannen in Zoetermeer als Nederland afgenomen. In Zoetermeer daalt de bruto arbeidsparticipatie voor vrouwen sinds 2012. In 2006 was de arbeidsparticipatie onder vrouwen in Zoetermeer 65,6% en in 2016 is dit toegenomen tot 65,2%. Binnen verschillende leeftijdsklassen bestaan tussen Zoetermeer en Nederland kleine verschillen in de bruto arbeidsparticipatie. Zo is de bruto arbeidsparticipatie onder 15-24 jarigen in Zoetermeer in 2016 0,4% lager dan in Nederland het geval is. De arbeidsparticipatie onder 45-75 jarigen ligt in Zoetermeer in 2016 0,9% hoger dan landelijk. Per 2016 telde Zoetermeer 53.115 banen. Banen worden hierbij gedefinieerd als arbeidsovereenkomsten van ten minste één uur. Het aantal banen is ten opzichte van 2015 gestegen met 873 banen (1,7%). In heel Haaglanden is het aantal banen van 2015-2016 gestegen met 6.104 banen. Het aantal banen is in Zoetermeer van 2015-2016 hiermee relatief sterker gestegen dan in heel Haaglanden. In 2016 bedroeg het totale aantal banen in Zoetermeer 10,0% van alle banen in Haaglanden.

H5. ICT-sector

In Zoetermeer heeft de ICT-sector een sterke groei doorgemaakt. Het aantal bedrijfsvestigingen en banen in de ICT is ten opzichte van (het gemiddelde van) andere sectoren veel gestegen. Tegelijkertijd is de ICT-sector in Zoetermeer tamelijk volatiel. In vergelijking met de ontwikkeling van alle banen en bedrijfsvestigingen in Zoetermeer, is de relatieve afwijking per opvolgend jaar binnen de ICT-sector namelijk sterker. Een oorzaak voor de sterke fluctuatie is dat >50% banen van de banen in de ICT-sector in Zoetermeer afkomstig is van circa 5% van de ICT-bedrijven binnen Zoetermeer. In 2016 vertegenwoordigde Zoetermeer 23,5% van alle ICT-banen in Haaglanden.

1. De opzet

1.1 Doel

Het doel van dit rapport is een overzicht te kunnen geven van de economische ontwikkelingen binnen en rondom Zoetermeer. De ontwikkelingen zijn met behulp van jaarcijfers in kaart gebracht. In dit rapport ligt de nadruk vooral op de arbeidsmarkt en de bedrijvigheid. Aan de hand van de Nederlandse hiërarchische indeling van economische activiteiten (van het CBS), wordt tevens inzicht gegeven in de verschillen tussen bedrijfstakken.

1.2 Opzet rapport

Dit rapport is opgebouwd uit een viertal hoofdstukken die iets over de economie van Zoetermeer vertellen. In dit rapport staan jaarcijfers gepresenteerd welke zijn afgezet tegen andere gemeenten, (voormalig) stadsgewest Haaglanden en Nederland. Alhoewel Zoetermeer sinds december 2014 onderdeel uitmaakt van Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH), is ervoor gekozen om Zoetermeer in dit rapport hoofdzakelijk met het voormalig Stadsgewest Haaglanden te vergelijken. De reden hiervoor is dat het brondata-bestand voor de werkgelegenheid op dit moment alleen (nog) de negen gemeenten van dit voormalige stadsgewest behelst. Daar waar mogelijk wordt al wel een vergelijking gemaakt met de MRDH-regio. Vanaf het jaar 2016 zullen data beschikbaar zijn over de MRDH-regio. Met ingang van de volgende publicatie zal in dit rapport de focus dus verbreed worden. Aanvullend wordt er vanuit de MRDH-regio een economische kwartaalmonitor ontwikkeld. Deze monitor heeft een belangrijke regionale signaalfunctie en zal na de zomer van 2016 voor het eerst verschijnen.

1.3 Werkwijze

De (jaar)cijfers in dit rapport zijn bewerkt door team O&S van gemeente Zoetermeer. De data is afkomstig uit het BRP en van het CBS, UWV, PBL en onderzoeksinstituut I&O Research. De data worden jaarlijks met terugwerkende kracht verwerkt om de vergelijkbaarheid met eerdere jaren in het rapport te garanderen.

2. Regio

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op regionale ontwikkelingen. Hierbij staat niet alleen de economie centraal, maar wordt er ook gekeken naar verhuisbewegingen en pendel statistieken. De data zijn afkomstig van het CBS en het Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

2.2 Regionale economische ontwikkeling

Het bruto binnenlands product (bbp) is een graadmeter voor de omvang van de economie. De veranderingen in het volume van het bbp in een bepaalde tijdsperiode is een indicator voor de groei/krimp van de economie. De CBS-definitie van het bbp luidt: "Het bbp is de som van de bruto toegevoegde waarde van alle institutionele sectoren of bedrijfstakken en het saldo van productgebonden belastingen en subsidies (die niet aan sectoren en bedrijfstakken worden toegerekend)". Onderstaande tabel geeft inzicht in de mutaties in het bbp in Zoetermeer, Zuid-Holland en Nederland.

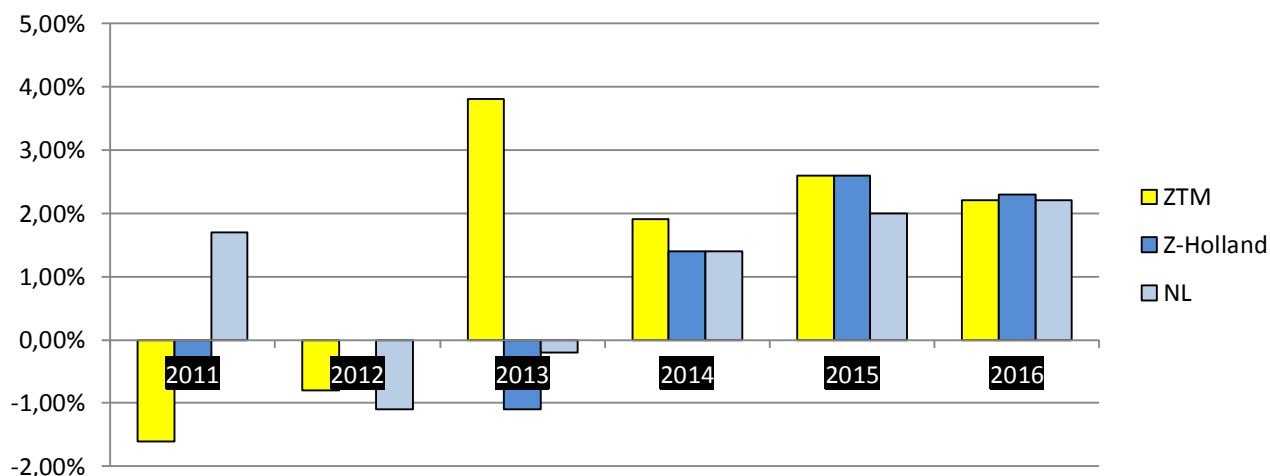
Tabel 2.1 - Mutaties in het bbp in Zoetermeer, Zuid-Holland en Nederland

BBP Jaren	Regio		
	ZTM	Z- Holland	NL
2011	-1,6%	-0,4%	1,7%
2012	-0,8%	0,0%	-1,1%
2013	3,8%	-1,1%	-0,2%
2014	1,9%	1,4%	1,4%
2015	2,6%	2,6%	2,0%
2016	2,2%	2,3%	2,2%

Bron: CBS.

Figuur 2.1 maakt, aan de hand van het BBP, inzichtelijk hoe de economie van 2011-2016 is ontwikkeld. Vanaf 2014 is er in Zoetermeer (ZTM), Zuid-Holland en Nederland weer sprake van economische groei. Over de jaren heen is de economische groei van Zoetermeer meer bewegelijk gebleken dan in Nederland het geval was. In Zoetermeer is de economie in de jaren 2014 en 2015 sterker gegroeid dan de Nederlandse economie.

Figuur 2.1 - Mutaties in het BBP in Zoetermeer, Zuid-Holland en Nederland

Bron: CBS.

2.3 Pendel statistieken

In tabellen 2.2 en 2.3 staan de pendel statistieken weergegeven. Tabel 2.2 is allereerst een weergave van de top 10 meest voorkomende woonplaatsen van mensen die in Zoetermeer werken. De top 10 plaatsen in tabel 2.2 vertegenwoordigt ruim 75% van alle mensen die een baan hebben binnen Zoetermeer. Ruim 50% van de werkende inwoners in Zoetermeer werkt binnen Zoetermeer zelf.

Tabel 2.3 is daarentegen een opsplitsing van de gemeente van de werkgever van werkende inwoners uit Zoetermeer. Hierbij wordt echter alleen uitgegaan van Haaglanden. Het eindaantal dat in tabel 2.3 staat weergegeven omvat dus alle werkenden uit Zoetermeer in Haaglanden.

Tabel 2.2 - Top 10 plaatsen werkenden Zoetermeer in 2016 naar woonplaats werkenden

Gemeente		(%)
Zoetermeer	24.855	52,2%
Den Haag	4.922	10,3%
Rotterdam	1.620	3,4%
Lansingerland	1.092	2,3%
Westland	895	1,9%
Delft	894	1,9%
Pijnacker-Nootdorp	890	1,9%
Leiden	785	1,6%
Gouda	578	1,2%
Amsterdam	444	0,9%
Overig	6.671	14,0%
Onbekend/n.v.t.	3.960	8,3%
Totaal	47.605	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

*Tabel 2.3 - Gemeente werkgever werkende bewoners uit Zoetermeer in Haaglanden in 2016**

Gemeente	Aantal
Zoetermeer	24.855
Den Haag	11.599
Delft	1.405
Rijswijk	1.295
Leidschendam-Voorburg	1.119
Pijnacker-Nootdorp	662
Westland	483
Wassenaar	278
Midden-Delfland	49
Totaal	41.745

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

**) Het eindtotaal in bovenstaande tabel is het totaal van werkende inwoners uit Zoetermeer dat binnen Haaglanden werkt. Het aantal werkende Zoetermeesters dat buiten Haaglanden werkt is onbekend.*

2.4 Verhuisbewegingen

In dit deelhoofdstuk worden de verhuisstromen behandeld. Bij het onderwerp verhuizers wordt onderscheid gemaakt tussen de regio's buitenland, (voormalig) Haaglanden, overig Zuid-Holland en overig Nederland. Onder overig Nederland worden alle regio's in Nederland buiten provincie Zuid-Holland verstaan. In tabel 2.4 is allereerst te zien hoeveel mensen er jaarlijks in Zoetermeer zijn gevestigd. Ruim 40% van de mensen die in Zoetermeer is gevestigd, is afkomstig uit Haaglanden.

Tabel 2.4 - Aantal vestigers in Zoetermeer en regio van herkomst

Herkomst	Aantal
2014	4.959
buitenland	870
Haaglanden	2.125
overig Zuid-Holland	1.016
overig Nederland	948
2015	5.143
buitenland	871
Haaglanden	2.184
overig Zuid-Holland	1.048
overig Nederland	1.040
2016	6.104
buitenland	966
Haaglanden	2.597
overig Zuid-Holland	1.335
overig Nederland	1.206

Bron: BRP.

Tabel 2.5 - Percentage vestigers in Zoetermeer en regio van herkomst

Herkomst	(%)
2014	
buitenland	17,5%
Haaglanden	42,9%
overig Zuid-Holland	20,5%
overig Nederland	19,1%
2015	
buitenland	16,9%
Haaglanden	42,5%
overig Zuid-Holland	20,4%
overig Nederland	20,2%
2016	
buitenland	15,8%
Haaglanden	42,5%
overig Zuid-Holland	21,9%
overig Nederland	19,8%

Bron: BRP.

Tabel 2.6 geeft het aantal uit Zoetermeer vertrekkende inwoners weer. Iets minder dan 40% van de inwoners uit Zoetermeer verhuisde naar een andere gemeente binnen Haaglanden. Circa 1 op de 5 Zoetermeesters verhuist naar een gemeente buiten Zuid-Holland.

Tabel 2.6 - Aantal vertrekkers uit Zoetermeer en regio van herkomst

Regio	Aantal
2014	4.864
buitenland	857
Haaglanden	1.908
overig Zuid-Holland	1.090
overig Nederland	1.009
2015	5.384
buitenland	829
Haaglanden	2.062
overig Zuid-Holland	1.403
overig Nederland	1.090
2016	5.801
buitenland	854
Haaglanden	2.121
overig Zuid-Holland	1.547
overig Nederland	1.279

Bron: BRP.

Tabel 2.7 - Percentage vertrekkers uit Zoetermeer en regio van herkomst

Regio	(%)
2014	
buitenland	17,6%
Haaglanden	39,2%
overig Zuid-Holland	22,4%
overig Nederland	20,7%
2015	
buitenland	15,4%
Haaglanden	38,3%
overig Zuid-Holland	26,1%
overig Nederland	20,2%
2016	
buitenland	14,7%
Haaglanden	36,6%
overig Zuid-Holland	26,7%
overig Nederland	22,0%

Bron: BRP.

Tabel 2.8 laat het jaarlijkse aantal vertrekkers en vestigers zien. Het saldo (vestigers minus vertrekkers) is afwisselend positief en negatief. Over de jaren 2011-2016 zijn er in totaal meer mensen in Zoetermeer bijgekomen dan vertrokken.

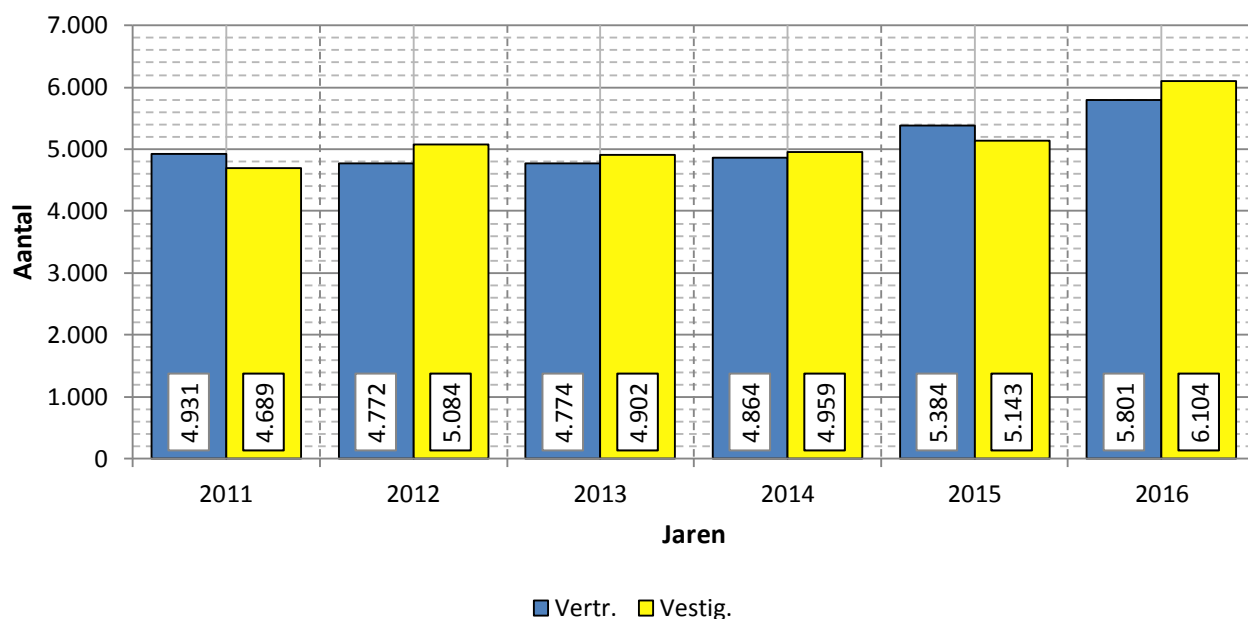
Tabel 2.8 - Aantal vertrekkers en vestigers gemeente Zoetermeer per jaar

Aantal Jaren	Type	Vertr.	Vestig.
2011		4.931	4.689
2012		4.772	5.084
2013		4.774	4.902
2014		4.864	4.959
2015		5.384	5.143
2016		5.801	6.104

Bron: BRP.

Figuur 2.2 geeft de cijfers uit tabel 2.8 grafisch weer. Het saldo van het aantal vestigers en vertrekkers is in Zoetermeer afwisselend positief en negatief. In 2016 zijn in Zoetermeer 303 meer mensen gevestigd dan vertrokken.

Figuur 2.2 - Aantal vertrekkers en vestigers gemeente Zoetermeer per jaar

Bron: BRP

3. Bedrijfsvestigingen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de leegstand (in kantoren en detailhandel) en worden de ontwikkelingen van actieve bedrijfsvestigingen geschetst. De data is afkomstig van het Werkgelegenheidsregister Haaglanden en PBL. Ieder jaar vindt er een revisie plaats waardoor het aantal bedrijfsvestigingen per jaar iets van elkaar verschillen. Met terugwerkende kracht zijn hierom de cijfers in dit rapport gecorrigeerd.

3.2 Leegstand

Om meer inzicht te geven in de leegstandspercentages in kantoren, staat de leegstand in kantoren onderstaand weergegeven voor Zoetermeer, deelnemende MRDH-gemeenten en Nederland. De kleurenuances duiden op de verschillen tussen de gebieden onderling. In Zoetermeer is de leegstand van kantoren over de periode 2010-2016 (evenals in de meeste andere gemeenten) toegenomen. Toch lijkt de leegstand van de kantoren in Zoetermeer sinds 2012 enigszins gelijk te blijven. Over de periode 2010-2016 heeft een daling alleen plaatsgevonden in Maasluis en Westland. Verder is de stijging het sterkst zichtbaar in Wassenaar, Nissewaard en Capelle aan den IJssel. In Nederland bedraagt de leegstand van kantoren in 2016 gemiddeld 17,4%.

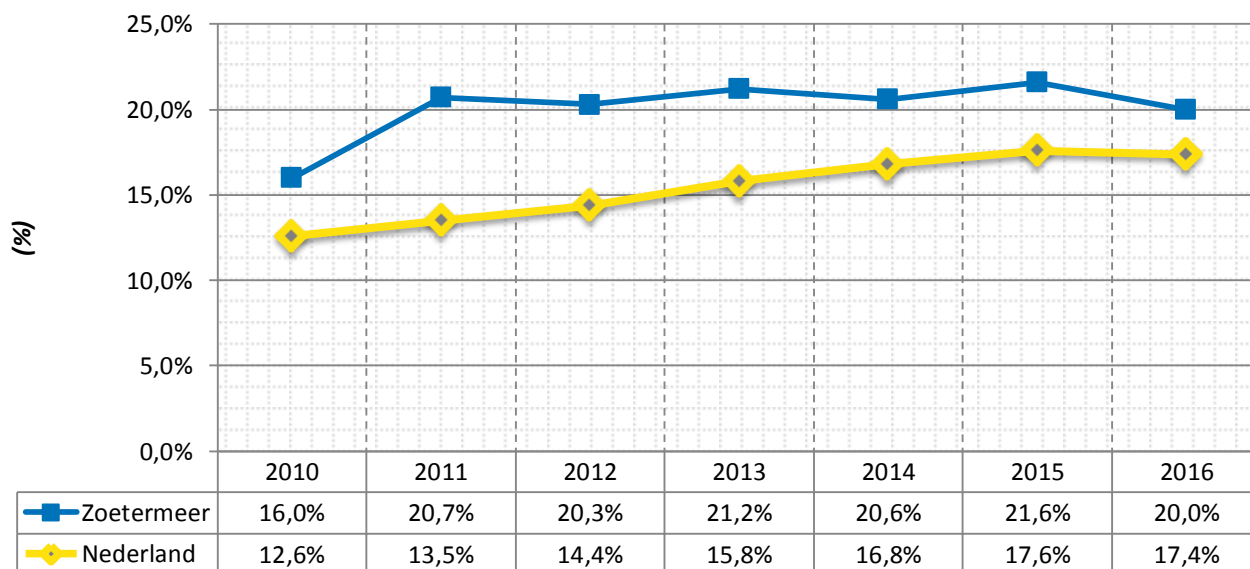
Tabel 3.1 - Leegstand (%) kantoren per gemeente in MRDH 2010-2016

Gemeente	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Albrandswaard	3,7%	9,5%	23,5%	11,6%	10,0%	12,1%	11,6%
Barendrecht	12,4%	14,8%	13,6%	14,9%	16,6%	16,5%	14,0%
Brielle	3,0%	0,0%	0,0%	10,9%	15,1%	10,5%	10,1%
Capelle a/d IJssel	19,5%	21,9%	26,7%	27,6%	28,5%	30,9%	31,3%
Delft	8,4%	9,3%	10,4%	9,4%	11,1%	13,4%	16,3%
Den Haag	9,2%	10,6%	11,0%	12,5%	14,5%	13,9%	14,7%
Hellevoetsluis	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	15,7%	15,7%
Krimpen a/d IJssel	5,5%	7,6%	7,1%	11,3%	8,9%	8,9%	18,3%
Lansingerland	11,5%	8,5%	3,5%	5,9%	6,9%	8,4%	6,7%
Leidschendam-Voorburg	25,8%	26,1%	25,3%	24,7%	19,6%	22,2%	14,2%
Maasluis	0,0%	9,1%	20,1%	12,1%	7,1%	4,7%	4,7%
Midden-Delfland	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Nissewaard	4,1%	16,1%	15,6%	20,8%	23,2%	23,5%	20,1%
Pijnacker-Nootdorp	5,7%	11,0%	11,5%	11,5%	12,6%	8,1%	8,1%
Ridderkerk	5,0%	11,3%	9,6%	8,7%	13,2%	14,1%	10,1%
Rijswijk	21,4%	21,5%	24,6%	27,1%	27,3%	27,0%	28,9%
Rotterdam	13,1%	14,1%	16,3%	18,2%	20,6%	22,6%	21,2%
Schiedam	15,6%	13,4%	11,1%	10,2%	15,5%	22,3%	20,2%
Vlaardingen	7,5%	1,5%	1,5%	4,3%	13,8%	18,2%	20,1%
Wassenaar	0,0%	0,0%	21,5%	24,7%	23,5%	23,5%	26,3%
Westland	0,0%	0,8%	0,0%	3,8%	0,5%	0,6%	2,2%
Westvoorne*	-	-	-	-	-	-	-
Zoetermeer	16,0%	20,7%	20,3%	21,2%	20,6%	21,6%	20,0%
Nederland	12,6%	13,5%	14,4%	15,8%	16,8%	17,6%	17,4%

Bron: PBL.

Figuur 3.1 illustreert de ontwikkeling van de leegstand in kantoren in Zoetermeer en Nederland. Zowel in Zoetermeer als in Nederland is er een stijging zichtbaar. In Nederland is de leegstand van 2010-2016 iets sterker gestegen dan in Zoetermeer (De richtingscoëfficiënt over 2010-2016 van Zoetermeer ligt op 0,67 en dat van Nederland ligt op 0,80). Wel was de stijging over 2010-2011 in Zoetermeer veel hoger dan in Nederland (De richtingscoëfficiënt over 2010-2011 van Zoetermeer ligt op 4,70 en dat van Nederland ligt op 0,90).

Figuur 3.1 - Leegstand (%) kantoren Zoetermeer en Nederland 2010-2016

Bron: PBL.

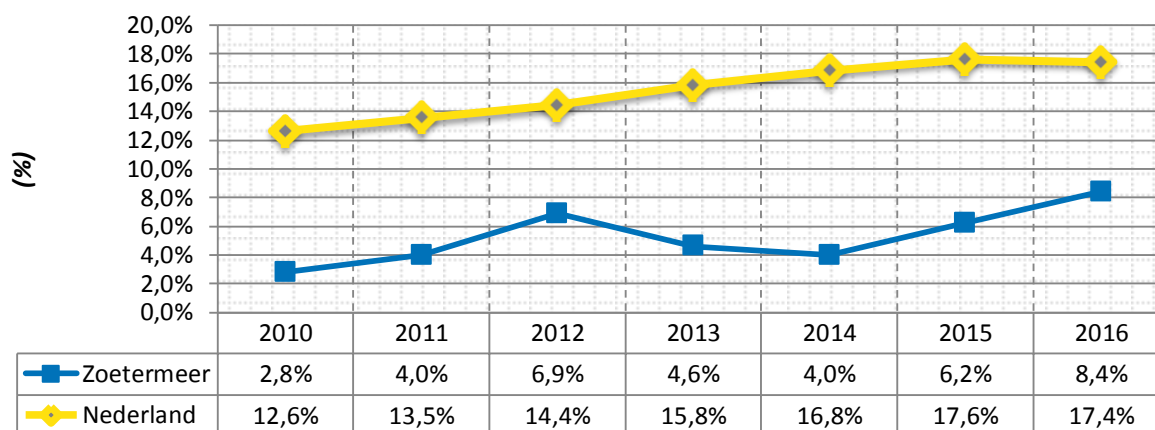
De volgende tabel geeft de leegstand (%) in de detailhandel weer per gemeente en Nederland. Op gemeente Albrandswaard, Capelle a/d IJssel, Delft, Maassluis, Midden-Delfland en Wassenaar na, is er in alle gemeenten sprake geweest van een stijging in 2016 ten opzichte van 2010. De sterkste stijging vond over de jaren 2010-2016 plaats in Brielle, Krimpen a/d IJssel, Leidschendam-Voorburg, Nissewaard, Ridderkerk en Rijswijk.

Tabel 3.2 - Leegstand (%) detailhandel per gemeente in MRDH 2010-2016

Gemeente	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Albrandswaard	6,8%	9,2%	6,3%	3,3%	2,8%	4,6%	2,9%
Barendrecht	1,3%	3,6%	4,2%	2,3%	4,8%	5,7%	5,4%
Brielle	2,4%	2,4%	5,0%	5,0%	1,9%	8,0%	18,7%
Capelle a/d IJssel	3,1%	3,0%	2,4%	6,3%	8,6%	7,8%	2,2%
Delft	14,6%	16,4%	14,6%	6,1%	6,1%	6,8%	9,3%
Den Haag	7,5%	9,4%	11,9%	11,3%	10,6%	11,6%	12,5%
Hellevoetsluis	6,7%	1,9%	3,8%	2,3%	6,0%	5,8%	6,8%
Krimpen a/d IJssel	1,6%	1,4%	5,1%	4,8%	8,8%	10,1%	10,2%
Lansingerland	2,7%	1,4%	2,9%	3,6%	2,3%	2,8%	3,1%
Leidschendam-Voorburg	3,2%	7,9%	3,4%	5,6%	7,6%	7,1%	14,4%
Maassluis	6,4%	10,9%	11,7%	6,7%	9,1%	7,0%	6,7%
Midden-Delfland	5,4%	4,9%	0,5%	0,0%	1,4%	4,3%	5,3%
Nissewaard	8,8%	6,5%	9,7%	12,6%	10,8%	13,7%	16,5%
Pijnacker-Nootdorp	1,9%	4,6%	6,2%	5,7%	5,3%	5,7%	5,4%
Ridderkerk	1,8%	2,7%	2,5%	3,8%	7,4%	9,2%	9,5%
Rijswijk	6,6%	8,2%	8,8%	13,4%	12,0%	13,7%	22,8%
Rotterdam	6,3%	7,3%	7,7%	8,5%	10,1%	10,6%	10,3%
Schiedam	12,3%	14,6%	15,0%	11,8%	13,2%	15,7%	16,7%
Vlaardingen	3,6%	5,1%	4,7%	4,5%	8,2%	6,6%	6,9%
Wassenaar	2,7%	3,4%	3,9%	4,4%	3,0%	2,6%	2,5%
Westland	5,2%	3,7%	6,0%	5,2%	5,6%	5,0%	7,2%
Westvoorne	4,6%	4,6%	3,1%	3,1%	4,8%	5,9%	5,0%
Zoetermeer	2,8%	4,0%	6,9%	4,6%	4,0%	6,2%	8,4%
Nederland	6,0%	6,8%	7,3%	7,8%	8,7%	9,2%	10,2%

Bron: PBL.

Figuur 3.2 - Leegstand (%) detailhandel Zoetermeer en Nederland 2009-2015

Bron: PBL.

3.3 Ontwikkeling bedrijfsvestigingen

In tabel 3.3 staat het jaarlijkse aantal actieve bedrijfsvestigingen in Zoetermeer weergegeven. Actieve bedrijfsvestigingen zijn bedrijfsvestigingen waarvan bekend is dat er economische activiteiten plaatsvinden. In de laatste kolommen is te zien wat de jaarlijkse toename/afname is in het aantal bedrijfsvestigingen.

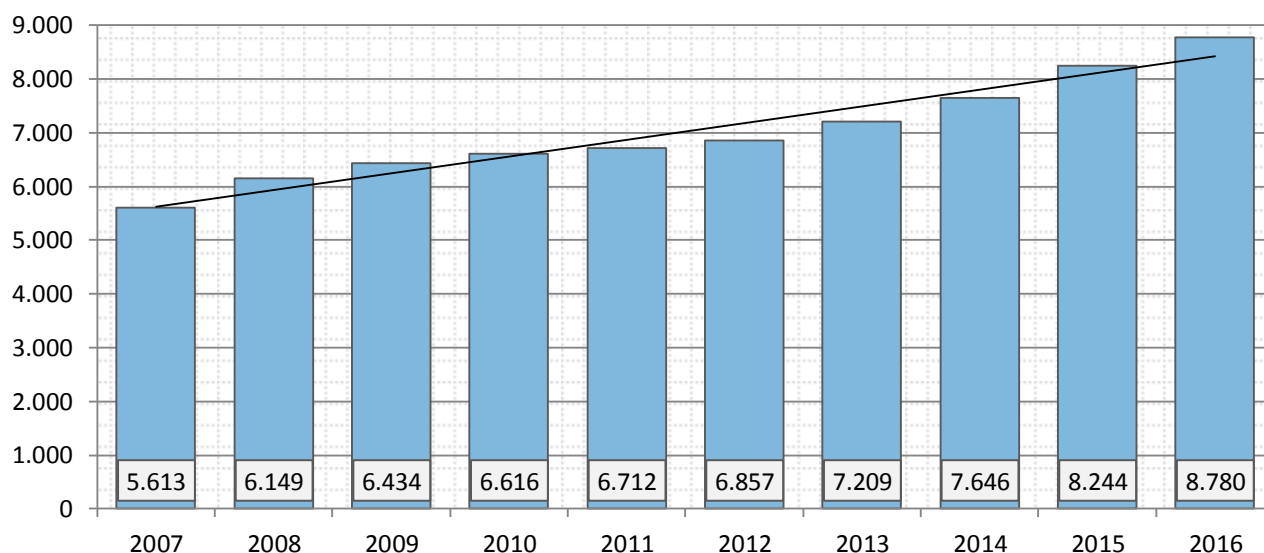
Tabel 3.3 - Aantal bedrijfsvestigingen in Zoetermeer per jaar

Jaren	Aantal	Verschil	Groei (%)
2007	5.613		
2008	6.149	536	9,6%
2009	6.434	285	4,6%
2010	6.616	182	2,8%
2011	6.712	96	1,5%
2012	6.857	145	2,2%
2013	7.209	352	5,1%
2014	7.646	437	6,1%
2015	8.244	598	7,8%
2016	8.780	536	6,5%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Figuur 3.3 is een grafische weergave van het jaarlijkse aantal bedrijfsvestigingen in Zoetermeer. De gemiddelde jaarlijkse toename bedraagt (afgerond) 352 bedrijfsvestigingen. Van 2015-2016 is het aantal bedrijfsvestigingen in Zoetermeer toegenomen met 6,5%.

Figuur 3.3 - Aantal bedrijfsvestigingen in Zoetermeer per jaar

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 3.4 geeft over heel Haaglanden de ontwikkeling in het aantal bedrijfsvestigingen weer. Vanaf het jaar 2014 zijn de jaren opgesplitst naar gemeente. Het kolom aandeel heeft betrekking op het aandeel (grootte) van de gemeente binnen de regio. Van 2015-2016 is in heel Haaglanden het aantal bedrijfsvestigingen toegenomen met 4,2%. In Zoetermeer was er in diezelfde periode sprake van een groei van 6,5%.

Tabel 3.4 - Aantal vestigingen in Haaglanden per gemeente en per jaar

Jaren	Aantal	Aandeel	Vershil
2008	70.995	100,0%	
2009	74.245	100,0%	4,6%
2010	76.331	100,0%	2,8%
2011	76.838	100,0%	0,7%
2012	78.546	100,0%	2,2%
2013	81.228	100,0%	3,4%
2014	84.909	100,0%	4,5%
Delft	6.640	7,8%	-
Leidschendam-Voorburg	5.052	5,9%	-
Midden-Delfland	1.458	1,7%	-
Pijnacker-Nootdorp	3.666	4,3%	-
Rijswijk	3.762	4,4%	-
's-Gravenhage	44.457	52,4%	-
Wassenaar	2.144	2,5%	-
Westland	10.084	11,9%	-
Zoetermeer	7.646	9,0%	-
2015	89.628	100,0%	5,6%
Delft	6.923	7,7%	4,3%
Leidschendam-Voorburg	5.411	6,0%	7,1%
Midden-Delfland	1.522	1,7%	4,4%
Pijnacker-Nootdorp	3.917	4,4%	6,8%
Rijswijk	3.957	4,4%	5,2%
's-Gravenhage	46.864	52,3%	5,4%
Wassenaar	2.247	2,5%	4,8%
Westland	10.543	11,8%	4,6%
Zoetermeer	8.244	9,2%	7,8%
2016	93.396	100,0%	4,2%
Delft	7.241	7,8%	4,6%
Leidschendam-Voorburg	5.608	6,0%	3,6%
Midden-Delfland	1.549	1,7%	1,8%
Pijnacker-Nootdorp	4.118	4,4%	5,1%
Rijswijk	4.175	4,5%	5,5%
's-Gravenhage	48.683	52,1%	3,9%
Wassenaar	2.318	2,5%	3,2%
Westland	10.924	11,7%	3,6%
Zoetermeer	8.780	9,4%	6,5%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Onderstaande tabel geeft een opsplitsing weer van het aantal bedrijfsvestigingen in Zoetermeer naar branche en jaar. Op de volgende pagina is aanvullend te zien hoe de bedrijfsvestigingen in Haaglanden verdeeld zijn per branche. In vergelijking met Haaglanden excl. Zoetermeer is Zoetermeer in 2016 sterker vertegenwoordigd in de branches:

- Groot-, en detailhandel; reparatie van auto's (+2,4%)
- Informatie en communicatie (+2,4%)
- Gezondheids- en welzijnszorg (+2,1%)
- Onderwijs (+1,7%)

Daarentegen is Zoetermeer minder sterk vertegenwoordigd in de branches:

- Landbouw (-4,2%)
- Bouwnijverheid (-3,9%)
- Cultuur, sport en recreatie (-1,5%)

Over de jaren 2010-2016 is het aandeel bedrijfsvestigingen binnen Zoetermeer het sterkst gestegen/gedaald in de branches:

- Groot-, en detailhandel; reparatie van auto's (-3,7%)
- Gezondheids- en welzijnszorg (+3,0%)
- Onderwijs (+1,3%)
- Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening (-0,9%)
- Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening (+0,7%)

Tabel 3.5 - Percentage vestigingen in Zoetermeer naar branche

Percentage vestigingen Branche	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Adv., onderz., special. zak. dienstv.	20,4%	20,7%	21,1%	21,3%	21,4%	21,1%	21,1%
Bouwnijverheid	9,0%	9,1%	8,9%	8,8%	8,7%	8,8%	9,1%
Cultuur, sport en recreatie	4,3%	4,1%	4,1%	4,1%	4,1%	4,1%	4,1%
Financiële instellingen	1,9%	1,9%	1,9%	1,7%	1,7%	1,7%	1,6%
Gezondheids- en welzijnszorg	7,2%	7,7%	8,2%	8,6%	9,3%	9,8%	10,2%
Groot- en detailh.; rep. van auto's	21,8%	21,3%	20,8%	20,7%	19,4%	19,2%	18,1%
Industrie	3,0%	3,1%	3,1%	3,2%	3,2%	3,0%	3,0%
Informatie en communicatie	7,8%	7,8%	7,5%	7,7%	7,8%	7,9%	8,3%
Landbouw, bosbouw en visserij	0,8%	0,8%	0,7%	0,8%	0,8%	0,8%	0,7%
Logies-, maaltijd- en drankverstr.	3,1%	3,1%	3,2%	3,0%	3,0%	2,9%	2,8%
Onderwijs	4,5%	4,5%	4,7%	4,9%	5,2%	5,5%	5,8%
Openb. best., overheidsd., verz.	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,4%	0,4%
Overige dienstverlening	6,1%	6,0%	6,0%	5,9%	6,1%	6,0%	6,1%
Prod. en handel in elektr./aardg.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Verh. van en handel in onr. goed	1,2%	1,2%	1,1%	1,1%	1,0%	1,0%	1,0%
Verh. roer. goed., zakel. dienstverl.	6,2%	6,2%	6,2%	5,7%	5,6%	5,5%	5,3%
Vervoer en opslag	1,9%	1,8%	1,8%	1,9%	1,9%	2,0%	2,1%
Winning van delfstoffen	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Win./distrib. van water	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 3.6 geeft de verdeling van het aantal bedrijfsvestigingen in Haaglanden weer per branche. Circa 50% van de bedrijfsvestigingen in Haaglanden in 2016 is vertegenwoordigd in de volgende drie branches:

- Advisering, onderzoek, specialistische zakelijke dienstverlening (**20,4%**)
- Groot- en detailhandel; reparatie van auto's (**15,9%**)
- Bouwnijverheid (**12,6%**)

Ten opzichte van 2010 zijn de volgende branches in 2016 in heel Haaglanden het sterkst in aandeel gestegen:

- Advisering, onderzoek en overige specialistische zakelijke dienstverlening (**+1,9%**)
- Gezondheids- en welzijnszorg (**+1,9%**)
- Informatie en communicatie (**+0,9%**)
- Onderwijs (**+0,9%**)

Tabel 3.6 - Percentage vestigingen in Haaglanden naar branche

Percentage vestigingen Branche	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Adv., onderz., special. zak. dienstv.	18,5%	19,2%	19,5%	19,8%	20,2%	20,2%	20,4%
Bouwnijverheid	12,5%	12,4%	12,4%	12,4%	12,1%	12,2%	12,6%
Cultuur, sport en recreatie	5,0%	5,2%	5,3%	5,3%	5,4%	5,5%	5,5%
Extraterritoriale org. en lichamen	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Financiële instellingen	1,5%	1,5%	1,5%	1,4%	1,4%	1,3%	1,3%
Gezondheids- en welzijnszorg	6,4%	6,6%	7,0%	7,2%	7,6%	7,9%	8,3%
Groot- en detailh.; rep. van auto's	18,8%	18,4%	17,9%	17,4%	16,9%	16,5%	15,9%
Industrie	2,5%	2,5%	2,5%	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Informatie en communicatie	5,2%	5,4%	5,5%	5,7%	5,9%	6,0%	6,1%
Landbouw, bosbouw en visserij	6,0%	5,7%	5,4%	5,2%	4,9%	4,7%	4,5%
Logies-, maaltijd- en drankverstr.	4,7%	4,5%	4,4%	4,2%	4,1%	4,0%	3,9%
Onderwijs	3,2%	3,4%	3,5%	3,7%	3,9%	4,1%	4,3%
Openb. best., overheidsd., verz.	0,5%	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,3%
Overige dienstverlening	5,4%	5,4%	5,4%	5,3%	5,5%	5,5%	5,4%
Prod. en handel in elektr./aardg.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Verh. van en handel in onr. goed	1,9%	1,8%	1,8%	1,7%	1,7%	1,6%	1,6%
Verh. roer. goed., zakel. dienstverl.	5,6%	5,5%	5,5%	5,5%	5,4%	5,3%	5,2%
Vervoer en opslag	1,9%	1,8%	1,7%	1,7%	1,8%	1,8%	1,8%
Winning van delfstoffen	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Win./distrib. van water	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabellen 3.7- en 3.8 geven het aantal vestigingen in Zoetermeer en Haaglanden weer, uitgesplitst naar type pand. Het percentage winkels is zowel in Zoetermeer als in Haaglanden gedaald. Dit stemt ook overeen met de data uit tabel 3.2, waarin het percentage leegstand van detailhandel in gemeenten wordt weergegeven. Op alle gemeenten in Haaglanden, op Albrandswaard, Capelle a/d IJssel, Delft, Maassluis, Midden-Delftland en Wassenaar na, is het percentage leegstand van winkels gestegen.

Tabel 3.7 - Percentage vestigingen in Zoetermeer naar type pand

Percentage vestigingen Type pand	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bedrijfsverzamelgebouw	2,1%	1,6%	1,5%	1,3%	1,1%	1,2%	1,3%
Kantoor	8,5%	8,1%	7,8%	7,7%	7,4%	6,9%	6,8%
Maatschappelijk gebouw	2,6%	2,3%	2,2%	2,3%	2,1%	1,9%	1,8%
Productieruimte	1,4%	1,4%	1,3%	1,2%	1,1%	1,1%	1,0%
Supermarkt (levensmiddelen)	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,3%	0,3%
Warenhuis	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Winkel	6,7%	6,3%	6,1%	5,6%	5,3%	4,9%	4,5%
Woonhuis	3,7%	3,5%	3,0%	2,7%	2,4%	2,1%	2,0%
Overig gebruik	18,4%	17,8%	16,9%	15,9%	15,3%	14,5%	13,8%
Onbekend	56,1%	58,5%	60,8%	62,8%	64,7%	66,9%	68,4%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 3.8 - Percentage vestigingen in Haaglanden naar type pand

Percentage vestigingen Type pand	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bedrijfsverzamelgebouw	2,0%	1,9%	1,7%	1,6%	1,6%	1,5%	1,5%
Kantoor	7,4%	7,1%	6,8%	6,6%	6,3%	6,1%	5,9%
Maatschappelijk gebouw	2,8%	2,7%	2,6%	2,5%	2,3%	2,3%	2,2%
Productieruimte	1,6%	1,5%	1,5%	1,4%	1,3%	1,2%	1,2%
Supermarkt (levensmiddelen)	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Warenhuis	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%
Winkel	8,2%	7,8%	7,6%	7,1%	6,7%	6,4%	5,9%
Woonhuis	2,0%	1,9%	1,7%	1,5%	1,4%	1,4%	1,3%
Overig gebruik	22,0%	20,7%	19,7%	18,7%	17,8%	16,9%	16,1%
Onbekend	53,6%	56,1%	58,2%	60,4%	62,2%	64,0%	65,8%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

In tabel 3.9 staat het aantal bedrijfsvestigingen per buurt weergegeven. Ruim 20% van de bedrijfsvestigingen is gevestigd in wijk Centrum, bestaande uit Dorp, Stadscentrum, Palenstein en Driemanspolder. De sterkste stijging in aantal bedrijfsvestigingen vond van 2010-2016 plaats in Oosterheem n-o (+440). De sterkste procentuele stijging in aantal bedrijfsvestigingen betrof in deze periode Oosterheem-z-w (+103,8%). Slechts in de buurt Van Tuylpark is het aantal bedrijfsvestigingen in 2016 minder dan in 2010 (-3).

Tabel 3.9 - Aantal bedrijfsvestigingen per buurt in Zoetermeer

Aantal Buurt	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dorp	444	440	430	456	473	514	544
Stadscentrum	442	431	397	419	416	419	447
Palenstein	217	210	226	217	244	266	288
Driemanspolder	320	329	314	337	349	383	434
Meerzicht-west	335	346	339	372	385	437	466
Meerzicht-oost	191	185	205	216	236	253	275
Buytenwegh	376	375	384	396	409	452	486
De Leyens	521	512	515	531	555	577	615
Seghwaert-z-w	318	321	348	348	374	389	415
Seghwaert-n-o	359	356	365	396	429	488	505
Noordhove-west	172	187	182	185	200	217	226
Noordhove-oost	231	243	243	259	282	294	297
Rokkeveen-west	496	509	514	533	575	624	689
Rokkeveen-oost	521	523	555	587	623	671	714
Oosterheem-z-w	106	124	150	165	183	202	216
Oosterheem-n-o	639	693	735	822	914	1.001	1.079
Rokkehage c.a.	134	132	147	145	148	162	165
Lansinghage c.a.	435	436	443	459	470	489	501
Zoeterhage c.a.	177	179	182	181	182	194	196
Hoornerhage c.a.	97	98	99	101	111	115	121
Westerpark c.a.	11	11	9	10	10	12	13
Buitengebied-west	34	33	34	35	36	39	42
Meerpolder	13	13	15	16	18	19	20
Scheidingszone	5	5	5	5	5	7	7
Van Tuylpark	22	21	21	18	19	20	19
Eindtotaal	6.616	6.712	6.857	7.209	7.646	8.244	8.780

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 3.10 geeft het percentage bedrijfsvestigingen per buurt weer. De kleurenintensiteit indiceert de hoogte per aandeel. Het aandeel bedrijfsvestigingen is in Oosterheem-n-o door de jaren het sterkst toegenomen met 9,7% in 2010 tot 12,3% in 2016. Ook in Oosterheem-z-w is het aandeel bedrijfsvestigingen sinds 2010 gestegen met 1,6% in 2010 en 2,5% in 2016.

Tabel 3.10 - Percentage bedrijfsvestigingen per buurt in Zoetermeer

Aantal Buurt	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dorp	6,7%	6,6%	6,3%	6,3%	6,2%	6,2%	6,2%
Stadscentrum	6,7%	6,4%	5,8%	5,8%	5,4%	5,1%	5,1%
Palenstein	3,3%	3,1%	3,3%	3,0%	3,2%	3,2%	3,3%
Driemanspolder	4,8%	4,9%	4,6%	4,7%	4,6%	4,6%	4,9%
Meerzicht-west	5,1%	5,2%	4,9%	5,2%	5,0%	5,3%	5,3%
Meerzicht-oost	2,9%	2,8%	3,0%	3,0%	3,1%	3,1%	3,1%
Buytenwegh	5,7%	5,6%	5,6%	5,5%	5,3%	5,5%	5,5%
De Leyens	7,9%	7,6%	7,5%	7,4%	7,3%	7,0%	7,0%
Seghwaert-z-w	4,8%	4,8%	5,1%	4,8%	4,9%	4,7%	4,7%
Seghwaert-n-o	5,4%	5,3%	5,3%	5,5%	5,6%	5,9%	5,8%
Noordhove-west	2,6%	2,8%	2,7%	2,6%	2,6%	2,6%	2,6%
Noordhove-oost	3,5%	3,6%	3,5%	3,6%	3,7%	3,6%	3,4%
Rokkeveen-west	7,5%	7,6%	7,5%	7,4%	7,5%	7,6%	7,8%
Rokkeveen-oost	7,9%	7,8%	8,1%	8,1%	8,1%	8,1%	8,1%
Oosterheem-z-w	1,6%	1,8%	2,2%	2,3%	2,4%	2,5%	2,5%
Oosterheem-n-o	9,7%	10,3%	10,7%	11,4%	12,0%	12,1%	12,3%
Rokkehage c.a.	2,0%	2,0%	2,1%	2,0%	1,9%	2,0%	1,9%
Lansinghage c.a.	6,6%	6,5%	6,5%	6,4%	6,1%	5,9%	5,7%
Zoeterhage c.a.	2,7%	2,7%	2,7%	2,5%	2,4%	2,4%	2,2%
Hoornerhage c.a.	1,5%	1,5%	1,4%	1,4%	1,5%	1,4%	1,4%
Westersparl c.a.	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Buitengebied-west	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Meerpolder	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Scheidingszone	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Van Tuyllpark	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Eindtotaal	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

3.4 Groei top 25 sectoren vestigingen

In dit deelhoofdstuk wordt dieper ingegaan op de 25 grootste sectoren in Zoetermeer en Haaglanden. De sectoren zijn hiervoor in dit hoofdstuk geselecteerd aan de hand van het totale aantal banen. In tabel 3.12 (op de volgende pagina) staat de top 25 sectoren voor Zoetermeer afgezet tegen het totale aantal bedrijfsvestigingen binnen Haaglanden.

Tabel 3.11 - Aantal/aandeel bedrijfsvestigingen in 25 grootste sectoren in Zoetermeer

Sectoren	Jaren					
	2014		2015		2016	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Detailhandel (niet in auto's e.d.)	836	13,66%	895	13,47%	906	12,83%
Holdings (geen fin.), interne concernd.	649	10,61%	684	10,30%	712	10,08%
Dienstverl. activ. op geb. informatietechn.	453	7,40%	505	7,60%	561	7,94%
Gezondheidszorg	432	7,06%	487	7,33%	540	7,65%
Grooth. en handelsbem. (niet in auto's e.d.)	504	8,24%	529	7,96%	518	7,34%
Onderwijs	339	5,54%	457	6,88%	513	7,26%
Wellness en overige dienstv.; uitv.	385	6,29%	410	6,17%	451	6,39%
Algemene burg. en utiliteitsb., projectontw.	339	5,54%	360	5,42%	406	5,75%
Gespec. werkzaamheden in de bouw	294	4,81%	320	4,82%	347	4,91%
Rechtsk. dienstv., accountancy, bel.adv.	325	5,31%	332	5,00%	340	4,81%
Maatschap. dienstv. zonder overn.	254	4,15%	299	4,50%	338	4,79%
Eet- en drinkgelegenheden	219	3,58%	227	3,42%	236	3,34%
Architecten, ingenieurs en techn. ontw. en adv.	207	3,38%	209	3,15%	231	3,27%
Reclame en marktonderzoek	188	3,07%	187	2,81%	181	2,56%
Handel in en rep. auto's, motorfietsen, aanh.	141	2,30%	161	2,42%	163	2,31%
Arbeidsbemid., uitzendbureaus, personeelsbeheer.	113	1,85%	116	1,75%	123	1,74%
Vervoer over land	94	1,54%	103	1,55%	111	1,57%
Sport en recreatie	89	1,45%	102	1,54%	110	1,56%
Overige zakelijke dienstverlening	85	1,39%	87	1,31%	99	1,40%
Levensbeschouwelijke en politieke org.	50	0,82%	50	0,75%	49	0,69%
Openbaar bestuur, overheidsd., soc. verz.	39	0,64%	36	0,54%	36	0,51%
Rep. computers en consumentenartikelen	28	0,46%	33	0,50%	35	0,50%
Vervaardiging van voedingsmiddelen	26	0,42%	27	0,41%	26	0,37%
Verpleging, verz. en beg. met overn.	22	0,36%	20	0,30%	21	0,30%
Verz. en pensioenf. (geen verpl. soc. verz)	7	0,11%	8	0,12%	9	0,13%
Eindtotaal	6.118	100,00%	6.644	100,00%	7.062	100,00%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

In tegenstelling tot tabel 3.11 (op de vorige pagina), waarin het aandeel van de 25 grootste binnen Zoetermeer is behandeld, behandelt onderstaande tabel het aandeel van deze sectoren in Zoetermeer binnen Haaglanden. Zodoende wordt duidelijk hoe deze 25 grootste sectoren in Haaglanden ontwikkelen. Het aandeel van het aantal bedrijfsvestigingen in deze 25 grootste sectoren is het sterkst toegenomen in de sectoren:

- Gezondheidszorg
- Onderwijs
- Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting

Tabel 3.12 - Ontwikkeling aandeel 25 grootste sectoren in Zoetermeer binnen Haaglanden

Aandeel Sectoren	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Detailhandel (niet in auto's e.d.)	1,03%	1,03%	1,03%	1,06%	0,98%	1,00%	0,97%
Holdings (geen fin.), interne concernd.	0,70%	0,72%	0,74%	0,75%	0,76%	0,76%	0,76%
Dienstverl. activ. op geb. informatietechn.	0,52%	0,53%	0,50%	0,53%	0,53%	0,56%	0,60%
Gezondheidszorg	0,39%	0,41%	0,42%	0,46%	0,51%	0,54%	0,58%
Grooth. en handelsbem. (niet in auto's e.d.)	0,70%	0,66%	0,63%	0,62%	0,59%	0,59%	0,55%
Onderwijs	0,39%	0,39%	0,41%	0,44%	0,40%	0,51%	0,55%
Wellness en overige dienstv.; uitv.	0,39%	0,40%	0,42%	0,43%	0,45%	0,46%	0,48%
Algemene burg. en utiliteitsb., projectontw.	0,34%	0,36%	0,38%	0,38%	0,40%	0,40%	0,43%
Gespec. werkzaamheden in de bouw	0,40%	0,40%	0,36%	0,36%	0,35%	0,36%	0,37%
Rechtsk. dienstv., accountancy, bel.adv.	0,38%	0,37%	0,38%	0,38%	0,38%	0,37%	0,36%
Maatschap. dienstv. zonder overn.	0,21%	0,24%	0,26%	0,28%	0,30%	0,33%	0,36%
Eet- en drinkgelegenheden	0,25%	0,26%	0,26%	0,25%	0,26%	0,25%	0,25%
Architecten, ingenieurs en techn. ontw. en adv.	0,26%	0,25%	0,25%	0,24%	0,24%	0,23%	0,25%
Reclame en marktonderzoek	0,23%	0,24%	0,24%	0,23%	0,22%	0,21%	0,19%
Handel in en rep. auto's, motorfietsen, aanh.	0,16%	0,16%	0,16%	0,16%	0,17%	0,18%	0,17%
Arbeidsbemid., uitzendbureaus, personeelsbeheer.	0,16%	0,16%	0,16%	0,14%	0,13%	0,13%	0,13%
Vervoer over land	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,12%
Sport en recreatie	0,10%	0,09%	0,10%	0,10%	0,10%	0,11%	0,12%
Overige zakelijke dienstverlening	0,06%	0,07%	0,07%	0,09%	0,10%	0,10%	0,11%
Levensbeschouwelijke en politieke org.	0,10%	0,07%	0,07%	0,06%	0,06%	0,06%	0,05%
Openbaar bestuur, overheidsd., soc. verz.	0,05%	0,04%	0,05%	0,05%	0,05%	0,04%	0,04%
Rep. computers en consumentenartikelen	0,05%	0,05%	0,04%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%
Vervaardiging van voedingsmiddelen	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%
Verpleging, verz. en beg. met overn.	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,02%	0,02%
Verz. en pensioenf. (geen verpl. soc. verz)	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Totaal	7,03%	7,09%	7,09%	7,21%	7,21%	7,41%	7,56%

Bron: Werkgelegenhedsregister Haaglanden.

Om de groei binnen de 25 grootste sectoren in kaart te brengen, staat in tabel 3.13 per sector het verschil in aantal bedrijfsvestigingen ten opzichte van het voorgaande jaar weergegeven. De kleuren indiceren daarbij of er sprake is geweest van een toename of een afname. De sectoren die ieder jaar een groei hebben geboekt zijn:

- Holdings (geen financiële), interne concerndiensten
- Gezondheidszorg
- Wellness en overige dienstverlening; uitvaartbranche
- Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw en projectontwikkeling
- Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting
- Overige zakelijke dienstverlening

Vanaf het jaar 2010 is het totaal van de 25 grootste sectoren ieder jaar iets toegenomen.

Tabel 3.13 - Ontwikkeling bedrijfsvestigingen 25 grootste sectoren Zoetermeer

Groeipercentage Sectoren	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Detailhandel (niet in auto's e.d.)	-	0,8%	1,8%	6,1%	-2,5%	7,1%	1,2%
Holdings (geen fin.), interne concernd.	-	3,3%	4,1%	5,5%	6,2%	5,4%	4,1%
Dienstverl. activ. op geb. informatietechn.	-	1,8%	-2,7%	8,3%	5,6%	11,5%	11,1%
Gezondheidszorg	-	7,8%	5,0%	12,3%	15,5%	12,7%	10,9%
Grooth. en handelsbem. (niet in auto's e.d.)	-	-4,9%	-2,8%	1,6%	0,4%	5,0%	-2,1%
Onderwijs	-	0,7%	7,0%	9,9%	-4,5%	34,8%	12,3%
Wellness en overige dienstv.; uitv.	-	4,7%	5,2%	6,7%	10,6%	6,5%	10,0%
Algemene burg. en utiliteitsb., projectontw.	-	7,7%	6,1%	5,1%	9,0%	6,2%	12,8%
Gespec. werkzaamheden in de bouw	-	-0,7%	-6,6%	2,8%	0,3%	8,8%	8,4%
Rechtsk. dienstv., accountancy, bel.adv.	-	-1,0%	3,1%	5,4%	4,5%	2,2%	2,4%
Maatschap. dienstv. zonder overn.	-	13,0%	12,6%	11,2%	11,4%	17,7%	13,0%
Eet- en drinkgelegenheden	-	1,5%	5,6%	-1,0%	6,3%	3,7%	4,0%
Architecten, ingenieurs en techn. ontw. en adv.	-	-1,5%	2,1%	-1,5%	6,2%	1,0%	10,5%
Reclame en marktonderzoek	-	6,4%	1,6%	0,0%	0,5%	-0,5%	-3,2%
Handel in en rep. auto's, motorfietsen, aanh.	-	5,0%	-0,8%	7,2%	5,2%	14,2%	1,2%
Arbeidsbemid., uitzendbureaus, personeelsbeheer.	-	1,7%	5,7%	-9,3%	-3,4%	2,7%	6,0%
Vervoer over land	-	-2,3%	-1,2%	3,6%	9,3%	9,6%	7,8%
Sport en recreatie	-	-7,7%	9,7%	0,0%	12,7%	14,6%	7,8%
Overige zakelijke dienstverlening	-	10,6%	5,8%	27,3%	21,4%	2,4%	13,8%
Levensbeschouwelijke en politieke org.	-	-24,7%	-3,6%	-3,8%	-2,0%	0,0%	-2,0%
Openbaar bestuur, overheidsd., soc. verz.	-	-2,9%	5,9%	2,8%	5,4%	-7,7%	0,0%
Rep. computers en consumentenartikelen	-	5,7%	-16,2%	-22,6%	16,7%	17,9%	6,1%
Vervaardiging van voedingsmiddelen	-	-21,1%	0,0%	40,0%	23,8%	3,8%	-3,7%
Verpleging, verz. en beg. met overn.	-	10,5%	0,0%	0,0%	4,8%	-9,1%	5,0%
Verz. en pensioenf. (geen verpl. soc. verz)	-	0,0%	-28,6%	40,0%	0,0%	14,3%	12,5%
Eindtotaal		1,4%	2,2%	5,2%	4,5%	8,6%	6,3%

Bron: *Werkgelegenheidsregister Haaglanden.*

4. Arbeidsmarkt

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de arbeidsmarkt omschreven. Eerst wordt de ontwikkeling van het aantal banen in kaart gebracht en daarna wordt het thema werkloosheid behandeld. Een baan wordt hier gedefinieerd als een arbeidsovereenkomst van minimaal één uur per week. Evenals bij het aantal bedrijfsvestigingen wordt het aantal banen ieder jaar gereviseerd. Hierdoor kunnen per publicatiejaar enige verschillen ontstaan.

4.2 Ontwikkeling banen

Tabel 4.1 geeft inzicht in de jaarlijkse stand van het aantal banen in Zoetermeer. In de jaren 2009-2013 is er sprake geweest van een jaarlijkse afname in het aantal banen, maar sinds het jaar 2014 is er weer sprake van een banengroei. Van 2014-2016 zijn er in Zoetermeer 2.463 banen bijgekomen.

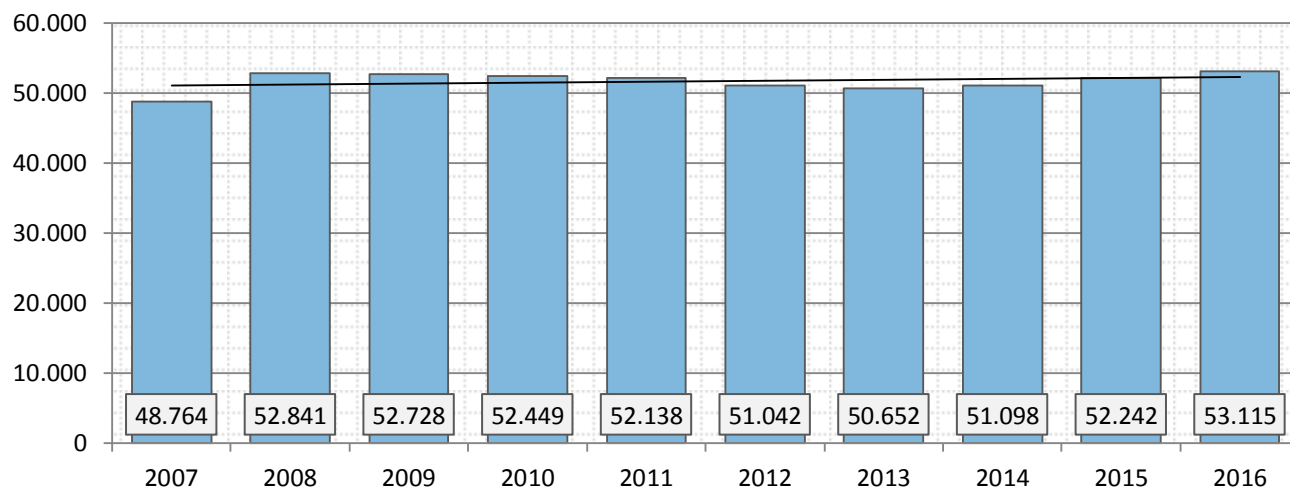
Tabel 4.1 - Aantal banen in Zoetermeer per jaar

Jaren	Aantal	Vershil	Groei (%)
2007	48.764		
2008	52.841	4.077	8,4%
2009	52.728	-113	-0,2%
2010	52.449	-279	-0,5%
2011	52.138	-311	-0,6%
2012	51.042	-1.096	-2,1%
2013	50.652	-390	-0,8%
2014	51.098	446	0,9%
2015	52.242	1.144	2,2%
2016	53.115	873	1,7%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Aanvullend op tabel 4.1 is in figuur 4.1 de jaarlijkse stand van het aantal banen weergegeven. De zwarte lijn geeft inzicht in de ontwikkelingsrichting. De ontwikkeling van het aantal banen over de jarenreeks 2007-2016 is positief. Dit wil zeggen dat er per saldo ieder jaar in Zoetermeer banen bijkomen.

Figuur 4.1- Aantal banen in Zoetermeer per jaar

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 4.2 laat de jaarlijkse ontwikkeling van het aantal banen in Haaglanden zien. In Zoetermeer neemt het aantal banen sterker toe dan in de rest van de regio. Dit is te zien aan de verdeling (%) van het aantal banen in de regio. In het jaar 2014 was het aandeel banen in de gemeente Zoetermeer binnen Haaglanden 9,9% en in 2016 is dit aandeel gegroeid tot 10,0%.

Tabel 4.2 - Aantal banen in Haaglanden per gemeente en per jaar

Jaren	Aantal	Aandeel	Verschil
2008	543.919		
2009	540.866		-0,6%
2010	535.084		-1,1%
2011	531.501		-0,7%
2012	524.908		-1,2%
2013	518.223		-1,3%
2014	515.673	100,0%	-0,5%
Delft	51.660	10,0%	-
Leidschendam-Voorburg	21.863	4,2%	-
Midden-Delfland	7.065	1,4%	-
Pijnacker-Nootdorp	15.077	2,9%	-
Rijswijk	33.817	6,6%	-
's-Gravenhage	263.869	51,2%	-
Wassenaar	10.300	2,0%	-
Westland	60.924	11,8%	-
Zoetermeer	51.098	9,9%	-
2015	522.840	100,0%	1,4%
Delft	53.010	10,1%	2,6%
Leidschendam-Voorburg	22.395	4,3%	2,4%
Midden-Delfland	7.151	1,4%	1,2%
Pijnacker-Nootdorp	15.609	3,0%	3,5%
Rijswijk	33.869	6,5%	0,2%
's-Gravenhage	267.518	51,2%	1,4%
Wassenaar	10.222	2,0%	-0,8%
Westland	60.824	11,6%	-0,2%
Zoetermeer	52.242	10,0%	2,2%
2016	528.944	100,0%	1,2%
Delft	52.434	9,9%	-1,1%
Leidschendam-Voorburg	22.518	4,3%	0,5%
Midden-Delfland	7.312	1,4%	2,3%
Pijnacker-Nootdorp	15.991	3,0%	2,4%
Rijswijk	33.719	6,4%	-0,4%
's-Gravenhage	271.993	51,4%	1,7%
Wassenaar	10.189	1,9%	-0,3%
Westland	61.673	11,7%	1,4%
Zoetermeer	53.115	10,0%	1,7%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 4.3 geeft de verdeling van het aantal fulltimers en parttimers naar geslacht in Zoetermeer. Ook is het aantal fulltime en parttime uitzendkrachten naar geslacht weergegeven. Deze categorieën samen vormen het totaal aantal werkzame personen per jaar. De percentages verschillen weinig per jaar (max. 1,4%). Ongeveer 86% van de werkzame personen werkt fulltime niet zijnde een uitzendkracht en ongeveer 3% van het totaal aantal werkzame personen is een uitzendkracht. De cijfers van Haaglanden (Tabel 4.4) zijn vergelijkbaar met die van Zoetermeer.

*Tabel 4.3 - Verdeling (%) werkzame personen parttime, fulltime en uitzendkrachten naar geslacht in Zoetermeer**

% Klasse	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fulltime	87,8%	87,6%	86,9%	86,4%	86,5%	86,2%	86,7%
Man	49,2%	49,2%	49,0%	48,9%	49,5%	49,9%	49,9%
Vrouw	38,6%	38,4%	38,0%	37,5%	37,0%	36,4%	36,8%
Parttime	9,6%	10,0%	10,3%	10,8%	10,6%	10,7%	9,9%
Man	4,1%	4,0%	4,2%	4,3%	4,3%	4,5%	4,2%
Vrouw	5,4%	6,0%	6,1%	6,5%	6,3%	6,2%	5,7%
Uitzendkracht Fulltime	2,3%	2,2%	2,5%	2,5%	2,7%	2,8%	3,2%
Man	1,6%	1,5%	1,8%	1,8%	1,9%	1,9%	2,2%
Vrouw	0,7%	0,7%	0,7%	0,8%	0,9%	0,9%	1,0%
Uitzendkracht Parttime	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Man	0,2%	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Vrouw	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

*) Fulltimers zijn alle werkzame personen die 12 uur of meer per week op of vanuit de vestiging werkzaam zijn. Parttimers zijn dus minder dan 12 uur per week werkzaam.

*Tabel 4.4 - Verdeling (%) werkzame personen parttime, fulltime en uitzendkrachten naar geslacht in Haaglanden**

% Klasse	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fulltime	88,3%	87,7%	87,1%	86,8%	86,7%	86,4%	86,7%
Man	50,7%	50,0%	49,5%	49,3%	49,5%	49,4%	49,6%
Vrouw	37,6%	37,7%	37,6%	37,5%	37,2%	37,0%	37,1%
Parttime	9,1%	9,6%	10,0%	10,2%	10,3%	10,4%	10,1%
Man	4,0%	4,2%	4,4%	4,4%	4,5%	4,6%	4,4%
Vrouw	5,1%	5,5%	5,6%	5,8%	5,7%	5,9%	5,7%
Uitzendkracht Fulltime	2,2%	2,3%	2,5%	2,5%	2,6%	2,7%	2,7%
Man	1,4%	1,4%	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%	1,7%
Vrouw	0,8%	0,9%	0,9%	0,9%	1,0%	1,1%	1,1%
Uitzendkracht Parttime	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%
Man	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Vrouw	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

*) Fulltimers zijn alle werkzame personen die 12 uur of meer per week op of vanuit de vestiging werkzaam zijn. Parttimers zijn dus minder dan 12 uur per week werkzaam.

Tabel 4.5 geeft het aantal banen in Zoetermeer weer naar klasse van het aantal werkzame personen. In 2016 betrof 1,7% van de bedrijven in Zoetermeer een bedrijf bestaande uit 51 of meer werkzame personen. In heel Haaglanden bedroeg dit percentage in 2016 1,4%.

Tabel 4.5 - Verdeling (%) vestigingen in Zoetermeer naar klasse aantal werknemers

% Klasse	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 t/m 5 werkzame personen	81,3%	81,9%	82,6%	83,6%	84,4%	85,7%	86,3%
6 t/m 10 werkzame personen	8,1%	7,7%	7,3%	6,8%	6,7%	6,1%	5,9%
11 t/m 15 werkzame personen	3,0%	3,1%	3,0%	2,9%	2,7%	2,5%	2,4%
16 t/m 20 werkzame personen	1,8%	1,6%	1,7%	1,6%	1,5%	1,3%	1,3%
21 t/m 30 werkzame personen	1,8%	1,8%	1,7%	1,5%	1,4%	1,4%	1,3%
31 t/m 50 werkzame personen	1,7%	1,6%	1,4%	1,4%	1,3%	1,2%	1,1%
51 t/m 100 werkzame personen	1,2%	1,1%	1,1%	1,0%	0,9%	0,8%	0,8%
101 t/m 250 werkzame personen	0,8%	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%	0,6%	0,6%
251 t/m 500 werkzame personen	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%	0,2%
501 en meer werkzame personen	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 4.6 - Verdeling (%) vestigingen in Haaglanden naar klasse aantal werknemers

% Klasse	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1 t/m 5 werkzame personen	84,2%	84,6%	85,1%	86,0%	86,7%	87,4%	87,7%
6 t/m 10 werkzame personen	7,1%	6,9%	6,7%	6,3%	6,1%	5,7%	5,7%
11 t/m 15 werkzame personen	2,5%	2,5%	2,4%	2,2%	2,2%	2,1%	2,0%
16 t/m 20 werkzame personen	1,5%	1,4%	1,4%	1,3%	1,2%	1,1%	1,1%
21 t/m 30 werkzame personen	1,5%	1,5%	1,5%	1,3%	1,2%	1,2%	1,2%
31 t/m 50 werkzame personen	1,2%	1,2%	1,1%	1,1%	1,0%	0,9%	0,9%
51 t/m 100 werkzame personen	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%	0,7%	0,7%
101 t/m 250 werkzame personen	0,6%	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	0,5%	0,5%
251 t/m 500 werkzame personen	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,1%
501 en meer werkzame personen	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

De volgende tabel geeft het aantal banen in Zoetermeer voor de jaren 2010-2016 opgesplitst weer naar branche. De kleurintensiteit indiceert daarbij de omvang van de branches. Hierbij geldt dat des te donkerder de kleur is, des te groter de branche is in aantal banen. De grootste branche is de branche groot- en detailhandel; reparatie van auto's. Onder deze branche vallen onder andere groothandelaren, detailhandelaren, markthandelaren, handelsbemiddelaren, webshops en handel in en reparatie van auto's, motorfietsen en aanhangers.

Tabel 4.7 - Aantal banen in Zoetermeer naar branche

Aantal banen Branche	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Adv., onderz., special. zak. dienstv.	4.877	4.852	4.472	4.615	5.211	5.253	5.499
Bouwnijverheid	1.773	1.795	1.782	1.781	1.791	1.874	2.017
Cultuur, sport en recreatie	1.462	1.419	1.451	1.445	1.457	1.722	1.742
Financiële instellingen	1.815	1.819	1.724	1.655	1.712	1.694	1.766
Gezondheids- en welzijnszorg	5.732	6.044	5.920	5.685	5.619	5.699	5.709
Groot- en detailh.; rep. van auto's	10.244	10.257	10.160	10.150	10.394	10.581	10.534
Industrie	4.458	4.121	3.208	3.133	3.195	3.207	3.150
Informatie en communicatie	3.751	3.697	4.329	4.404	4.122	4.255	4.354
Landbouw, bosbouw en visserij	79	74	72	71	89	92	94
Logies-, maaltijd- en drankverstr.	1.443	1.429	1.513	1.516	1.514	1.581	1.582
Onderwijs	3.502	3.373	3.349	3.265	3.171	3.210	3.346
Openb. best., overheidsd., verz.	5.194	5.226	5.232	5.226	5.089	4.988	5.053
Overige dienstverlening	2.754	2.718	2.728	2.691	2.633	2.451	2.443
Prod. en handel in elektr./aardg.	16	16	16	16	1	0	1
Verh. van en handel in onr. goed	466	459	426	429	440	419	444
Verh. roer. goed., zakel. dienstverl.	3.179	3.069	3.002	2.922	2.955	3.408	3.905
Vervoer en opslag	1.258	1.319	1.173	1.194	1.193	1.139	807
Winning van delfstoffen	97	98	103	100	127	137	143
Win./distrib. van water; afval(water)beh.,san.	349	353	382	354	385	532	526
Eindtotaal	52449	52138	51042	50652	51098	52242	53115

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Het aantal banen staat voor Zoetermeer onderstaand naar aandeel en per branche uitgesplitst. Op de volgende pagina is eenzelfde tabel te zien, maar dan voor Haaglanden. Om Zoetermeer op een eerlijke wijze te vergelijken met Haaglanden, is Zoetermeer vergeleken met Haaglanden excl. Zoetermeer. Door Zoetermeer in Haaglanden weg te laten, wordt voorkomen dat de verschillen worden geminimaliseerd. Zoetermeer is in vergelijking met Haaglanden excl. Zoetermeer in 2016 het sterkst vertegenwoordigd in de volgende branches:

- Groot- en detailhandel; reparatie van auto's (+4,9%)
- Informatie en communicatie (+3,5%)
- Verhuur van roerende goederen, overige zakelijke dienstverlening (+2,4%)
- Industrie (+2,1%)

- Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen (+2,2%)

Daarentegen is Zoetermeer in vergelijking met Haaglanden excl. Zoetermeer in aantal banen minder sterk vertegenwoordigd in de branches:

- Landbouw, bosbouw en visserij (-3,4%)
- Gezondheids- en welzijnszorg (-3,0%)
- Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen (-2,1%)

Tabel 4.8 - Percentage banen in Zoetermeer naar branche

Percentage banen Branche	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Adv., onderzoek, special. zak. dienstv.	9,3%	9,3%	8,8%	9,1%	10,2%	10,1%	10,4%
Bouwnijverheid	3,4%	3,4%	3,5%	3,5%	3,5%	3,6%	3,8%
Cultuur, sport en recreatie	2,8%	2,7%	2,8%	2,9%	2,9%	3,3%	3,3%
Financiële instellingen	3,5%	3,5%	3,4%	3,3%	3,4%	3,2%	3,3%
Gezondheids- en welzijnszorg	10,9%	11,6%	11,6%	11,2%	11,0%	10,9%	10,7%
Groot- en detailh.; rep. van auto's	19,5%	19,7%	19,9%	20,0%	20,3%	20,3%	19,8%
Industrie	8,5%	7,9%	6,3%	6,2%	6,3%	6,1%	5,9%
Informatie en communicatie	7,2%	7,1%	8,5%	8,7%	8,1%	8,1%	8,2%
Landbouw, bosbouw en visserij	0,2%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	2,8%	2,7%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Onderwijs	6,7%	6,5%	6,6%	6,4%	6,2%	6,1%	6,3%
Openb. bestuur, overheidsd., soc. verz.	9,9%	10,0%	10,3%	10,3%	10,0%	9,5%	9,5%
Overige dienstverlening	5,3%	5,2%	5,3%	5,3%	5,2%	4,7%	4,6%
Prod., distrib., handel in elektr. en aardg.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Verh. van en handel in onr. goed	0,9%	0,9%	0,8%	0,8%	0,9%	0,8%	0,8%
Verh. roerende goed., ov. zakel. dienstv.	6,1%	5,9%	5,9%	5,8%	5,8%	6,5%	7,4%
Vervoer en opslag	2,4%	2,5%	2,3%	2,4%	2,3%	2,2%	1,5%
Winning van delfstoffen	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,3%
Win./distrib. van water; afval(water)beh.,san.	0,7%	0,7%	0,7%	0,7%	0,8%	1,0%	1,0%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 4.9 geeft het aandeel banen per branche weer voor Haaglanden. De branches waar het aandeel banen over 2010-2016 in Haaglanden het sterkst zijn toegenomen, zijn:

1. Advisering, onderzoek, special. zakelijke dienstverlening (+0,7%)
2. Informatie en communicatie (+0,4%)
3. Onderwijs (+0,4%)

Tabel 4.9 - Percentage banen in Haaglanden naar branche

Percentage banen Branche	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Adv., onderzoek, special. zak. dienstv.	10,9%	10,9%	11,0%	11,1%	11,3%	11,4%	11,6%
Bouwnijverheid	5,4%	5,2%	5,0%	5,0%	4,9%	4,9%	5,1%
Cultuur, sport en recreatie	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Extraterritoriale org. en lichamen	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%
Financiële instellingen	2,6%	2,5%	2,4%	2,5%	2,7%	2,7%	2,5%
Gezondheids- en welzijnszorg	13,5%	13,6%	14,1%	14,2%	14,0%	14,0%	13,8%
Groot- en detailh.; rep. van auto's	14,8%	14,9%	15,0%	14,9%	14,8%	15,1%	14,9%
Industrie	3,8%	3,7%	3,8%	3,8%	3,8%	3,7%	3,8%
Informatie en communicatie	4,3%	4,5%	4,4%	4,6%	4,7%	4,8%	4,7%
Landbouw, bosbouw en visserij	3,8%	3,8%	3,8%	3,8%	3,8%	3,8%	3,8%
Logies-, maaltijd- en drankverstrekking	4,0%	4,0%	4,0%	3,9%	4,0%	4,1%	4,1%
Onderwijs	6,5%	6,5%	6,6%	6,6%	6,7%	6,8%	6,9%
Openb. bestuur, overheidsd., soc. verz.	12,6%	12,5%	12,4%	12,1%	11,9%	11,8%	11,6%
Overige dienstverlening	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,1%	3,1%	3,1%
Prod., distrib., handel in elektr. en aardg.	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Verh. van en handel in onr. goed	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%	1,1%	1,1%	1,1%
Verh. roerende goed., ov. zakel. dienstv.	5,4%	5,2%	5,0%	5,1%	5,1%	4,9%	5,0%
Vervoer en opslag	3,5%	3,6%	3,5%	3,4%	3,3%	3,1%	3,3%
Winning van delfstoffen	0,5%	0,4%	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
Win./distrib. van water; afval(water)beh.,san.	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,4%	0,4%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 4.10 laat het percentage banen per type pand zien in Zoetermeer. Een van de ontwikkelingen is een toename in het aandeel (en aantal) banen in kantoren in Zoetermeer over de jaren 2010-2016. In dezelfde periode is er opvallend genoeg sprake geweest van een toename in de leegstand (%) van kantoren in Zoetermeer. Zie hiervoor ook tabel 3.1. Een mogelijke oorzaak van dit verschijnsel is het fenomeen thuiswerken. Nader onderzoek zou de hoofdoorzaak echter moeten uitwijzen.

Tabel 4.10 - Percentage banen in Zoetermeer naar type pand

Percentage banen Type pand	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bedrijfsverzamelgebouw	5,6%	5,3%	5,2%	5,4%	4,8%	4,4%	4,3%
Kantoor	18,0%	17,7%	18,1%	18,1%	18,3%	18,4%	18,6%
Maatschappelijk gebouw	7,5%	7,3%	7,0%	6,8%	6,4%	5,9%	5,8%
Productieruimte	2,1%	2,1%	2,2%	2,2%	2,2%	2,3%	1,7%
Supermarkt (levensmiddelen)	2,7%	2,8%	2,9%	3,1%	3,1%	3,2%	3,1%
Warenhuis	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,3%
Winkel	5,5%	5,4%	5,6%	5,5%	5,4%	5,2%	5,0%
Woonhuis	0,7%	0,6%	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
Overig gebruik	35,1%	34,5%	31,0%	29,5%	29,9%	29,3%	28,8%
Onbekend	22,3%	23,9%	26,9%	28,3%	28,9%	30,5%	31,9%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Over de jaren 2010-2016 heen is het aantal in kantoorpanden gevestigde bedrijven in Zoetermeer afgenomen met 1,7%. In dezelfde periode is het aantal kantoorbanen gestegen met 0,6%. Dit betekent dat de bedrijven in kantoren gemiddeld iets groter zijn geworden. Zo telde een in een kantoor gevestigd bedrijf in Zoetermeer in 2010 gemiddeld nog 16,8 werknemers en in 2016 is dit gestegen tot gem. 16,8 werknemers.

Tabel 4.11 - Percentage banen in Haaglanden naar type pand

Percentage banen Type pand	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bedrijfsverzamelgebouw	4,3%	4,2%	4,2%	4,0%	3,9%	3,7%	3,6%
Kantoor	18,4%	18,3%	18,0%	18,3%	17,9%	18,0%	17,5%
Maatschappelijk gebouw	12,8%	11,5%	11,2%	11,0%	10,6%	10,2%	10,0%
Productieruimte	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,4%	2,2%	2,2%
Supermarkt (levensmiddelen)	1,9%	1,9%	2,0%	2,1%	2,1%	2,1%	2,0%
Warenhuis	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%	0,2%
Winkel	5,8%	5,9%	6,0%	5,7%	5,7%	5,7%	5,5%
Woonhuis	0,5%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
Overig gebruik	30,5%	30,0%	29,0%	28,3%	28,0%	27,3%	27,2%
Onbekend	23,1%	24,9%	26,5%	27,4%	28,7%	30,1%	31,4%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 4.12 geeft het jaarlijkse aantal banen per buurt weer. De sterkste groei in het aantal banen heeft over de jarenreeks 2010-2016 plaatsgevonden in Oosterheem-n-o en Rokkeveen-west. De sterkste afname in het aantal banen vond over de jarenreeks 2010-2016 plaats in Rokkehage c.a. en Dorp.

Tabel 4.12 - Aantal banen per buurt in Zoetermeer

Aantal banen Buurt	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dorp	2.195	2.156	1.761	1.838	1.782	1.824	1.888
Stadscentrum	5.938	5.717	5.615	5.466	5.544	5.721	5.694
Palenstein	1.607	1.592	1.553	1.301	1.226	1.393	1.382
Driemanspolder	3.426	3.537	3.500	3.417	3.422	3.336	3.775
Meerzicht-west	1.488	1.503	1.362	1.362	1.327	1.438	1.498
Meerzicht-oost	1.585	1.494	1.524	1.529	1.535	1.442	1.465
Buytenwegh	3.098	2.896	2.919	2.995	2.907	2.881	2.950
De Leyens	3.881	4.028	3.890	3.728	3.742	3.742	3.898
Seghwaert-z-w	1.440	1.396	1.417	1.357	1.371	1.351	1.352
Seghwaert-n-o	1.125	1.146	1.121	1.117	1.086	1.142	1.146
Noordhove-west	526	532	513	513	554	560	583
Noordhove-oost	362	416	401	403	404	421	432
Rokkeveen-west	6.580	6.515	6.807	6.945	7.302	7.280	7.508
Rokkeveen-oost	2.119	2.340	2.457	2.419	2.243	2.306	2.343
Oosterheem-z-w	441	496	614	548	557	566	587
Oosterheem-n-o	1.580	1.668	1.713	2.125	2.421	2.506	2.950
Rokkehage c.a.	3.910	3.710	3.021	2.858	2.876	2.929	2.744
Lansinghage c.a.	6.514	6.465	6.724	6.619	6.520	6.928	6.969
Zoeterhage c.a.	2.456	2.508	2.212	2.127	2.234	2.259	1.667
Hoornerhage c.a.	1.139	1.032	971	983	1.067	1.084	1.128
Westerpark c.a.	195	181	114	145	154	153	153
Buitengebied-west	573	577	634	682	640	780	799
Meerpolder	33	33	37	41	47	52	57
Scheidingszone	26	23	22	21	21	27	27
Van Tuylpark	212	177	140	113	116	121	120
Eindtotaal	52.449	52.138	51.042	50.652	51.098	52.242	53.115

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 4.13 laat het aandeel banen per buurt zien in Zoetermeer. Het aandeel banen is het hoogst in Rokkeveen-west en Lansinghage c.a. In deze buurten is het aandeel banen over de jaren 2010-2016 daarbij ook toegenomen.

Tabel 4.13 - Percentage banen per buurt in Zoetermeer

Aantal banen Buurt	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dorp	4,2%	4,1%	3,5%	3,6%	3,5%	3,5%	3,6%
Stadscentrum	11,3%	11,0%	11,0%	10,8%	10,8%	11,0%	10,7%
Palenstein	3,1%	3,1%	3,0%	2,6%	2,4%	2,7%	2,6%
Driemanspolder	6,5%	6,8%	6,9%	6,7%	6,7%	6,4%	7,1%
Meerzicht-west	2,8%	2,9%	2,7%	2,7%	2,6%	2,8%	2,8%
Meerzicht-oost	3,0%	2,9%	3,0%	3,0%	3,0%	2,8%	2,8%
Buytenwegh	5,9%	5,6%	5,7%	5,9%	5,7%	5,5%	5,6%
De Leyens	7,4%	7,7%	7,6%	7,4%	7,3%	7,2%	7,3%
Seghwaert-z-w	2,7%	2,7%	2,8%	2,7%	2,7%	2,6%	2,5%
Seghwaert-n-o	2,1%	2,2%	2,2%	2,2%	2,1%	2,2%	2,2%
Noordhove-west	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,1%	1,1%	1,1%
Noordhove-oost	0,7%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%	0,8%
Rokkeveen-west	12,5%	12,5%	13,3%	13,7%	14,3%	13,9%	14,1%
Rokkeveen-oost	4,0%	4,5%	4,8%	4,8%	4,4%	4,4%	4,4%
Oosterheem-z-w	0,8%	1,0%	1,2%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%
Oosterheem-n-o	3,0%	3,2%	3,4%	4,2%	4,7%	4,8%	5,6%
Rokkehage c.a.	7,5%	7,1%	5,9%	5,6%	5,6%	5,6%	5,2%
Lansinghage c.a.	12,4%	12,4%	13,2%	13,1%	12,8%	13,3%	13,1%
Zoeterhage c.a.	4,7%	4,8%	4,3%	4,2%	4,4%	4,3%	3,1%
Hoornerhage c.a.	2,2%	2,0%	1,9%	1,9%	2,1%	2,1%	2,1%
Westerpark c.a.	0,4%	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%	0,3%	0,3%
Buitengebied-west	1,1%	1,1%	1,2%	1,3%	1,3%	1,5%	1,5%
Meerpolder	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Scheidingszone	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%
Van Tuyllpark	0,4%	0,3%	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

4.3 Groei top 25 sectoren banen

In dit deelhoofdstuk worden de 25 grootste sectoren behandeld. De sectoren zijn geselecteerd op basis van het aantal banen. In 2015 behoorden 85% van de banen in Zoetermeer tot een van deze 25 sectoren. Circa 50% van de banen in Zoetermeer behoren tot de 5 grootste sectoren. De drie grootste sectoren in Zoetermeer zijn niet hetzelfde als de drie grootste sectoren in Haaglanden. De branche groothandel en handelsbemiddeling is in Zoetermeer bijvoorbeeld sterker vertegenwoordigd dan in Haaglanden het geval is.

Tabel 4.14 - Aantal banen in 25 grootste sectoren in Zoetermeer

Sectoren	Jaren					
	2014		2015		2016	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Detailhandel (niet in auto's e.d.)	5.845	13,3%	5.939	13,5%	5.866	12,9%
Openbaar bestuur, overheidsd., soc. verz.	5.089	11,6%	4.988	11,3%	5.053	11,2%
Grooth. en handelsbem. (niet in auto's e.d.)	3.818	8,7%	3.897	8,8%	3.897	8,6%
Dienstverl. activ. op geb. informatietechn.	3.415	7,8%	3.559	8,1%	3.659	8,1%
Onderwijs	3.171	7,2%	3.210	7,3%	3.346	7,4%
Gezondheidszorg	2.696	6,1%	2.805	6,4%	2.792	6,2%
Overige zakelijke dienstverlening	1.626	3,7%	1.646	3,7%	2.227	4,9%
Maatschap. dienstv. zonder overn.	1.943	4,4%	1.997	4,5%	2.203	4,9%
Holdings (geen fin.), interne concernd.	1.596	3,6%	1.612	3,7%	1.625	3,6%
Rechtsk. dienstv., accountancy, bel.adv.	1.397	3,2%	1.388	3,1%	1.485	3,3%
Eet- en drinkgelegenheden	1.362	3,1%	1.429	3,2%	1.432	3,2%
Architecten, ingenieurs en techn. ontw. en adv.	1.295	3,0%	1.293	2,9%	1.361	3,0%
Levensbeschouwelijke en politieke org.	1.239	2,8%	1.151	2,6%	1.099	2,4%
Sport en recreatie	993	2,3%	1.078	2,4%	1.088	2,4%
Algemene burg. en utiliteitsb., projectontw.	872	2,0%	915	2,1%	993	2,2%
Verz. en pensioenf. (geen verpl. soc. verz)	1.058	2,4%	1.014	2,3%	966	2,1%
Vervaardiging van voedingsmiddelen	855	1,9%	874	2,0%	876	1,9%
Gespec. werkzaamheden in de bouw	770	1,8%	796	1,8%	857	1,9%
Wellness en overige dienstv.; uitv.	772	1,8%	769	1,7%	824	1,8%
Handel in en rep. auto's, motorfietsen, aanh.	731	1,7%	745	1,7%	771	1,7%
Verpleging, verz. en beg. met overn.	980	2,2%	897	2,0%	714	1,6%
Arbeidsbemid., uitzendbureaus, personeelsbeheer.	556	1,3%	570	1,3%	629	1,4%
Vervoer over land	665	1,5%	549	1,2%	543	1,2%
Rep. computers en consumentenartikelen	622	1,4%	531	1,2%	520	1,1%
Reclame en marktonderzoek	530	1,2%	478	1,1%	488	1,1%
Eindtotaal	43.896	100,0%	44.130	100,0%	45.314	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 4.15 geeft de verdeling van de 25 grootste sectoren in Haaglanden weer. De sectoren staan van groot naar klein gesorteerd.

Tabel 4.15 - Aantal banen in 25 grootste sectoren in Haaglanden

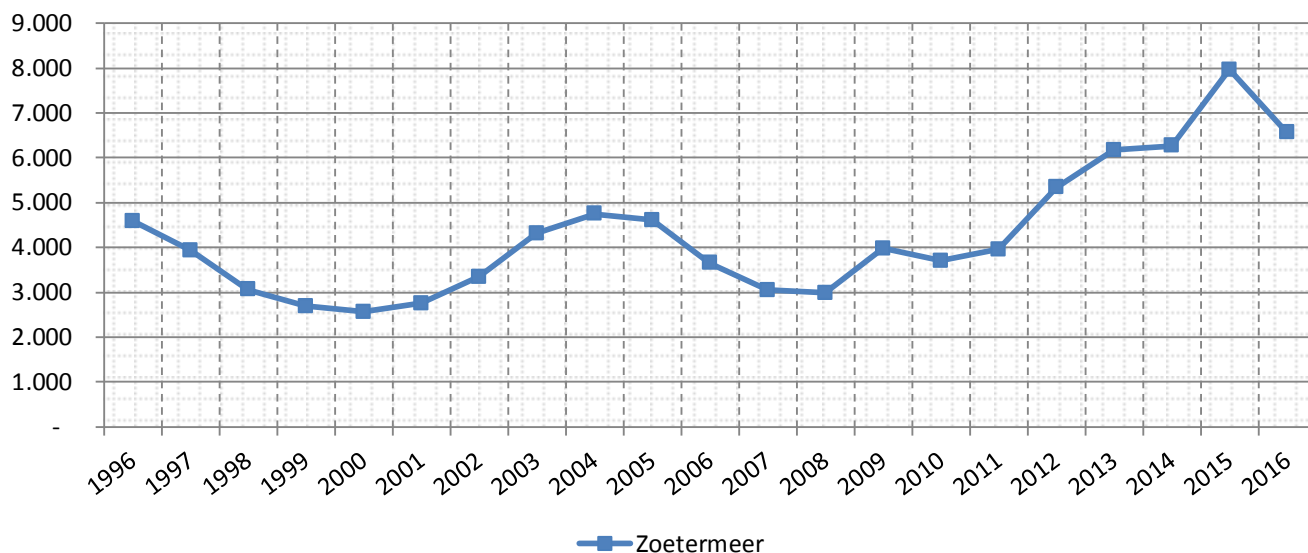
Sectoren	Jaren					
	2014		2015		2016	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Openbaar bestuur, overheidsd., soc. verz.	60.294	14,2%	60.435	14,0%	60.290	13,8%
Detailhandel (niet in auto's e.d.)	47.951	11,3%	49.705	11,5%	49.140	11,3%
Onderwijs	34.466	8,1%	35.079	8,1%	35.985	8,2%
Gezondheidszorg	32.711	7,7%	34.293	7,9%	34.306	7,9%
Grooth. en handelsbem. (niet in auto's e.d.)	25.528	6,0%	26.001	6,0%	26.229	6,0%
Maatschap. dienstv. zonder overn.	19.087	4,5%	19.481	4,5%	19.331	4,4%
Eet- en drinkgelegenheden	17.317	4,1%	18.007	4,2%	18.146	4,2%
Landbouw, jacht en dienstv. voor de landbouw en jacht	17.536	4,1%	17.651	4,1%	18.015	4,1%
Verpleging, verz. en beg. met overn.	19.052	4,5%	17.778	4,1%	17.599	4,0%
Rechtsk. dienstv., accountancy, bel.adv.	16.759	3,9%	16.728	3,9%	17.389	4,0%
Dienstverl. activ. op het geb. van informatietechn.	14.344	3,4%	15.132	3,5%	15.565	3,6%
Holdings (geen financiële), interne conerndiensten	12.213	2,9%	12.731	2,9%	13.414	3,1%
Architecten, ingenieurs en techn. ontw. en adv.	12.148	2,9%	12.356	2,9%	12.541	2,9%
Gespec. werkzaamheden in de bouw	11.636	2,7%	11.987	2,8%	12.370	2,8%
Algemene burg. en utiliteitsb., projectontwik.	11.006	2,6%	11.259	2,6%	11.981	2,7%
Vervoer over land	10.196	2,4%	9.984	2,3%	10.062	2,3%
Facility mgmt, reiniging en landschapsverzorging	9.182	2,2%	9.347	2,2%	9.293	2,1%
Levensbeschouwelijke en politieke org.	8.378	2,0%	8.617	2,0%	8.445	1,9%
Wellness en overige dienstv.; uitv.	7.205	1,7%	7.399	1,7%	7.681	1,8%
Speur- en ontwikkelingswerk	7.517	1,8%	7.482	1,7%	7.403	1,7%
Telecommunicatie	7.414	1,7%	7.501	1,7%	6.927	1,6%
Arbeidsbemid., uitzendbureaus, personeelsbeheer	5.510	1,3%	5.888	1,4%	6.363	1,5%
Kunst	5.731	1,3%	5.888	1,4%	6.127	1,4%
Handel in en rep. van auto's, motorfietsen, aanh.	5.957	1,4%	5.764	1,3%	6.025	1,4%
Verhuur van en handel in onroerend goed	5.702	1,3%	5.654	1,3%	5.720	1,3%
Eindtotaal	424.840	100,0%	432.147	100,0%	436.347	100,0%

Bron: *Werkgelegenheidsregister Haaglanden.*

4.4 Werkloosheid

Om de internationale vergelijkbaarheid van statistieken te verhogen zijn het CBS en het UWV per 2015 overgegaan op de definitie van de International Labour Organisation (ILO). Het hanteren van deze nieuwe definitie heeft onder meer als gevolg dat de werkloosheid hoger uitkomt dan voorheen. Volgens de nieuwe definitie wordt namelijk iedereen die voor minstens 1 uur per week betaald werk heeft óf betaald werk kan en wil verrichten tot de beroepsbevolking gerekend. Onderstaand is te zien hoe de werkloosheid is ontwikkeld in Zoetermeer over de jaren 1996-2016.

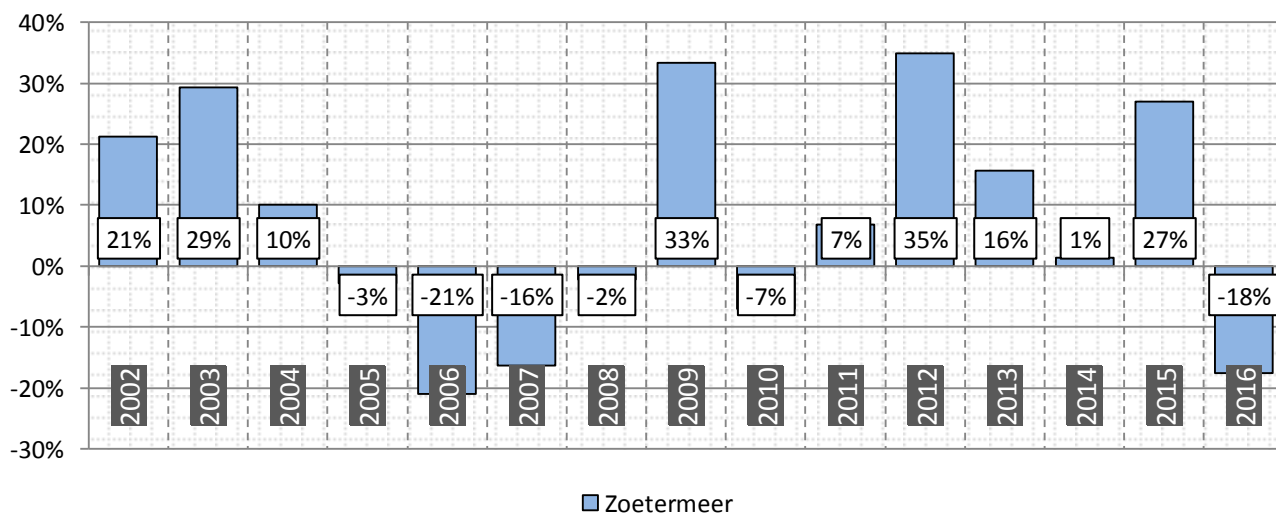
Figuur 4.2 - Aantal werklozen (NWW) per einde van het jaar in Zoetermeer

Bron: UWV

Per einde van elk jaar, einde 2014 gaat uit van de nieuwe definitie van de beroepsbevolking (ILO).

Figuur 4.3 - Verschil in aantal werklozen ten opzichte van het voorgaande jaar

Bron: UWV

Per einde van elk jaar, einde 2014 gaat uit van de nieuwe definitie van de beroepsbevolking (ILO).

Om de werkloosheid in interregionaal perspectief te brengen, wordt de werkloosheid van Zoetermeer (ZTM) in tabel 4.16a vergeleken met MRDH en Nederland. Er is daarbij gewerkt met verhoudingsgetallen. Het aantal werklozen is afgezet tegen de bevolkingsgroep van 15-64 jaar in de periode 2008-2014 en van 15-75 jaar vanaf 2015. Dit omdat de definitie van de beroepsbevolking is verruimd. Aanvullend op tabel 4.16a is in tabel 4.16b het aantal werklozen te zien per begin van elk jaar in MRDH, Nederland en Zoetermeer. In alle regio's ligt het aantal werklozen aan het begin van 2017 lager dan aan het begin van 2016. Het aantal werklozen in Zoetermeer ligt lager dan in MRDH. In vergelijking met Nederland blijft Zoetermeer het aantal werklozen per 1.000 inwoners in Zoetermeer fluctueren boven en onder het landelijk gemiddelde.

Tabel 4.16a - Aantal werklozen per 1.000 inwoners (2008-2014: 15-65 jaar en vanaf 2015: 15-75 jaar)

Aantal per 1.000 inwoners	Regio		
	MRDH	NL	ZTM
2008	.	41	36
2009	.	38	35
2010	.	46	47
2011	.	44	44
2012	.	43	47
2013	78	51	64
2014	108	69	74
2015	114	67	66
2016	113	78	84
2017	99	67	69

Bron: UWV, per begin van elk jaar.

. : gegevens ontbreken

Tabel 4.16b - Aantal werklozen per regio

Aantal	Regio		
	MRDH	NL	ZTM
2007	.	559.316	3.648
2008	.	457.981	3.059
2009	.	416.893	2.987
2010	.	507.796	3.981
2011	.	489.764	3.704
2012	.	472.804	3.957
2013	.	568.696	5.339
2014	155.244	762.469	6.178
2015	177.236	860.001	6.268
2016	198.523	1.000.818	7.961
2017	175.067	874.693	6.562

Bron: UWV, per begin van elk jaar

. : gegevens ontbreken

4.5 Arbeidsparticipatie

In dit deelhoofdstuk wordt de bruto arbeidsparticipatie behandeld. De arbeidsparticipatie is door het CBS gedefinieerd als de arbeidsdeelname binnen de bevolking van 15 tot 75 jaar. In de volgende tabellen en figuren wordt de arbeidsparticipatie nader uitgesplitst naar geslacht en leeftijdsklassen. Daarbij valt tevens een onderscheid te maken tussen de bruto en de netto arbeidsparticipatie. De bruto arbeidsparticipatie omvat het deel van de bevolking van 15 tot 75 jaar dat een betaalde baan heeft of zoekt. Werklozen worden hierin dus meegeteld. De netto arbeidsparticipatie omvat het deel van de bevolking dat een betaalde baan heeft. Bij de netto arbeidsparticipatie wordt de werkloze bevolking dus niet meegerekend.

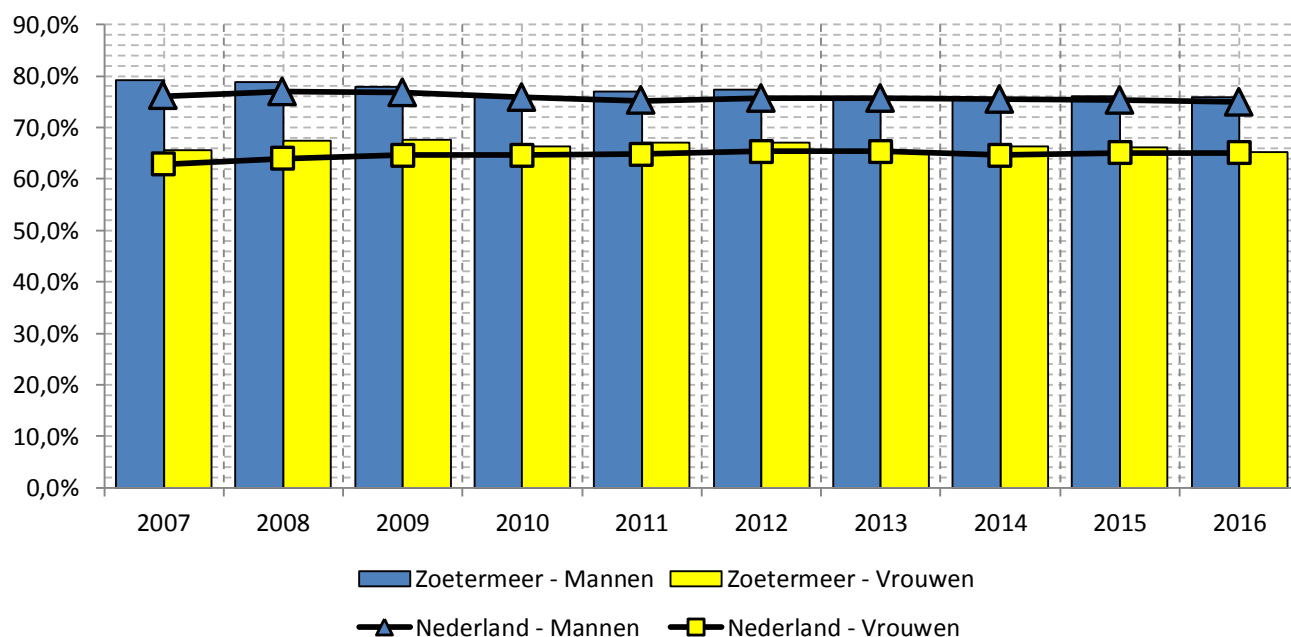
Tabel 4.17 geeft de bruto arbeidsparticipatie voor mannen en vrouwen weer. Over het algemeen liggen de percentages voor mannen en vrouwen in Zoetermeer hoger dan in Nederland.

Tabel 4.17 - Bruto arbeidsparticipatie Zoetermeer en Nederland naar geslacht

Percentage	Regio			
	Nederland		Zoetermeer	
Jaren	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
2007	76,1%	62,9%	79,1%	65,6%
2008	76,9%	64,0%	78,8%	67,5%
2009	76,8%	64,6%	77,9%	67,6%
2010	75,8%	64,6%	76,0%	66,4%
2011	75,2%	64,8%	76,9%	67,1%
2012	75,7%	65,4%	77,3%	67,1%
2013	75,7%	65,4%	75,8%	65,4%
2014	75,5%	64,6%	75,6%	66,3%
2015	75,3%	65,1%	76,0%	66,1%
2016	74,9%	65,1%	75,9%	65,2%

Bron: CBS.

Figuur 4.4 - Bruto arbeidsparticipatie Zoetermeer en Nederland naar geslacht

Bron: CBS.

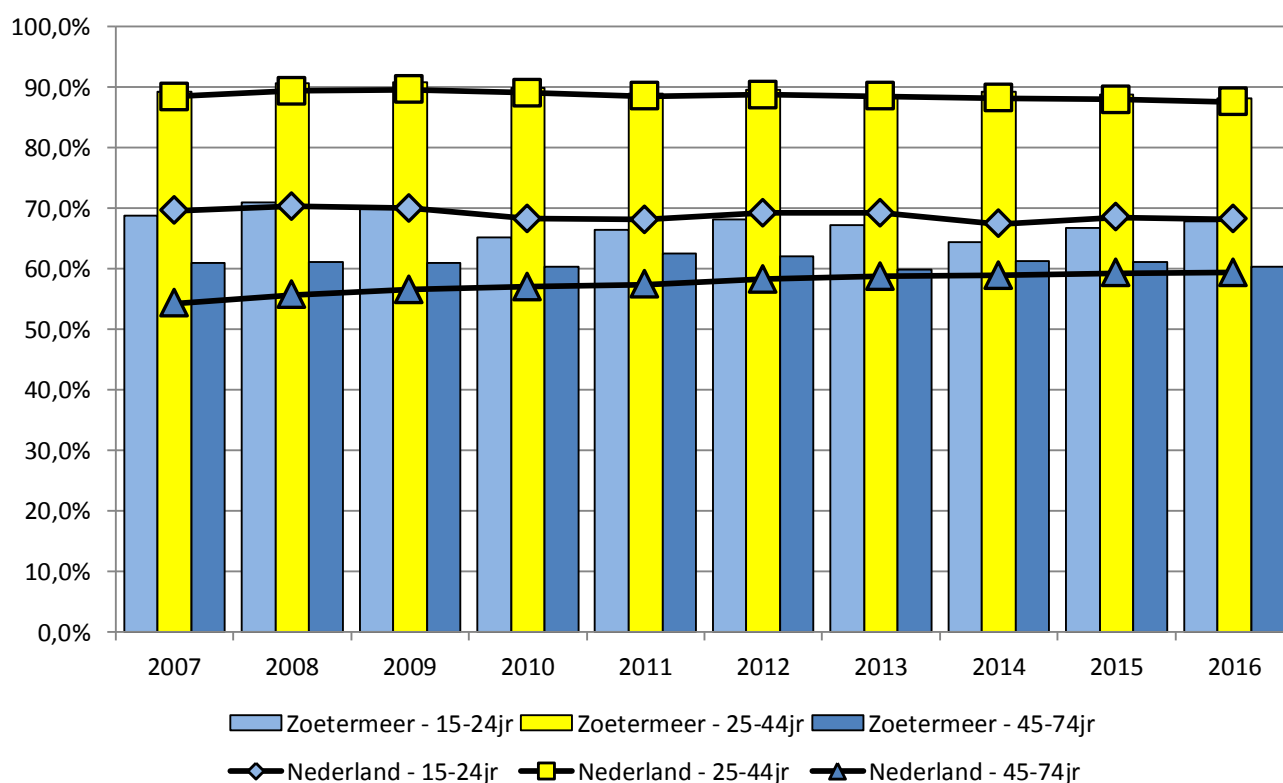
Tabel 4.18 en figuur 4.5 laten de bruto arbeidsparticipatie in Zoetermeer en Nederland zien. Alhoewel er tussen mannen en vrouwen weinig zichtbare verschillen zijn, zijn er tussen de leeftijdsklassen wel enige verschillen zichtbaar. Zo ligt de bruto arbeidsparticipatie in de leeftijdsgroep 15-24 jaar in Zoetermeer structureel iets lager dan landelijk. Daarentegen ligt de bruto arbeidsparticipatie in de leeftijdsgroep 45-74 jaar in Zoetermeer structureel iets hoger dan landelijk het geval is.

Tabel 4.18 - Bruto arbeidsparticipatie Zoetermeer en Nederland naar leeftijd

Percentage	Regio					
	Nederland			Zoetermeer		
Jaren	15-24jr	25-44jr	45-74jr	15-24jr	25-44jr	45-74jr
2007	69,6%	88,4%	54,3%	68,8%	89,2%	60,9%
2008	70,3%	89,4%	55,7%	70,9%	90,6%	61,1%
2009	70,0%	89,6%	56,6%	70,0%	90,8%	60,9%
2010	68,3%	89,1%	57,0%	65,2%	89,8%	60,4%
2011	68,1%	88,5%	57,4%	66,4%	89,0%	62,5%
2012	69,2%	88,7%	58,3%	68,2%	89,6%	62,0%
2013	69,2%	88,5%	58,7%	67,2%	88,6%	59,8%
2014	67,4%	88,2%	58,9%	64,4%	89,2%	61,2%
2015	68,5%	88,0%	59,3%	66,8%	88,8%	61,1%
2016	68,2%	87,6%	59,4%	67,8%	88,1%	60,3%

Bron: CBS..

Figuur 4.5 - Bruto arbeidsparticipatie Zoetermeer en Nederland naar leeftijd

Bron: CBS.

5. ICT-sector

5.1 Inleiding

De ICT-sector van Zoetermeer heeft binnen (voormalig stadsgewest) Haaglanden een sterke positie gekregen. De afgelopen jaren is namelijk het aantal banen en bedrijven in deze sector (ten opzichte van andere sectoren) bovengemiddeld gestegen. De definitie van de ICT-sector staat in dit rapport parallel aan die van Nederland ICT, branchevereniging van ICT-bedrijven in Nederland. Tot de sector worden hiermee alle bedrijven gerekend met SBI 62xx, met uitzondering van SBI 6203. Dit betekent dat tot de ICT-sector de volgende categorieën worden gerekend:

- Ontwikkelen, produceren en uitgeven van software
- Advisering op het gebied van informatietechnologie
- Overige dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie

In dit hoofdstuk wordt de ICT-sector benaderd vanuit verschillende invalshoeken. Er wordt gekeken naar de ontwikkeling van het aantal banen en bedrijfsvestigingen, de bedrijvendemografie en er wordt gekeken naar de (ontwikkeling van de) positie van de ICT-sector van Zoetermeer binnen Haaglanden.

5.2 Ontwikkeling ICT

In tabel 5.1, onderstaand, is te zien hoeveel ICT-bedrijfsvestigingen Zoetermeer jaarlijks telde. Het aantal ICT-bedrijven neemt in Zoetermeer jaarlijks relatief sterker toe dan het totale aantal bedrijven in Zoetermeer. Om dit te laten zien is rechts van de tabel ook het totale aantal bedrijfsvestigingen in Zoetermeer weergegeven (met de bijbehorende jaarlijkse groei/krimp).

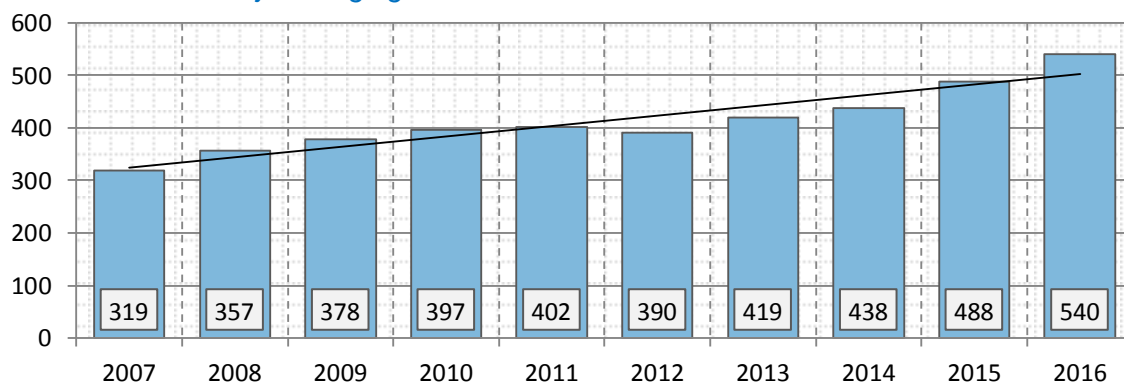
Tabel 5.1 - Aantal ICT-vestigingen in Zoetermeer (links) en totaal vestigingen Zoetermeer (rechts)

Jaren	ICT	Verschil	Groei (%)	Totaal*	Verschil	Groei (%)
2007	319			5.613		
2008	357	38	11,9%	6.149	536	9,6%
2009	378	21	5,9%	6.434	285	4,6%
2010	397	19	5,0%	6.616	182	2,8%
2011	402	5	1,3%	6.712	96	1,5%
2012	390	-12	-3,0%	6.857	145	2,2%
2013	419	29	7,4%	7.209	352	5,1%
2014	438	19	4,5%	7.646	437	6,1%
2015	488	50	11,4%	8.244	598	7,8%
2016	540	52	10,7%	8.780	536	6,5%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

*) Totaal: dit is het totaal aantal vestigingen (in alle sectoren) in Zoetermeer.

Figuur 5.1 - Aantal bedrijfsvestigingen in de ICT in Zoetermeer

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Aanvullend op tabel 5.1 en figuur 5.1, wordt op deze pagina het aantal ICT-banen behandeld. Leidend hiervoor is de afbakening van de ICT-sector aan de hand van de standaardbedrijfsindeling (SBI). Per saldo is de werkgelegenheid in de ICT-sector binnen Zoetermeer toegenomen. In tabel 5.2 is te zien dat er behalve toenames, ook verschillende keren sprake is geweest van afnames. De fluctuaties worden bovendien versterkt door de grote(re) ICT-bedrijven binnen Zoetermeer.

Tabel 5.2 - Aantal banen in de ICT in Zoetermeer

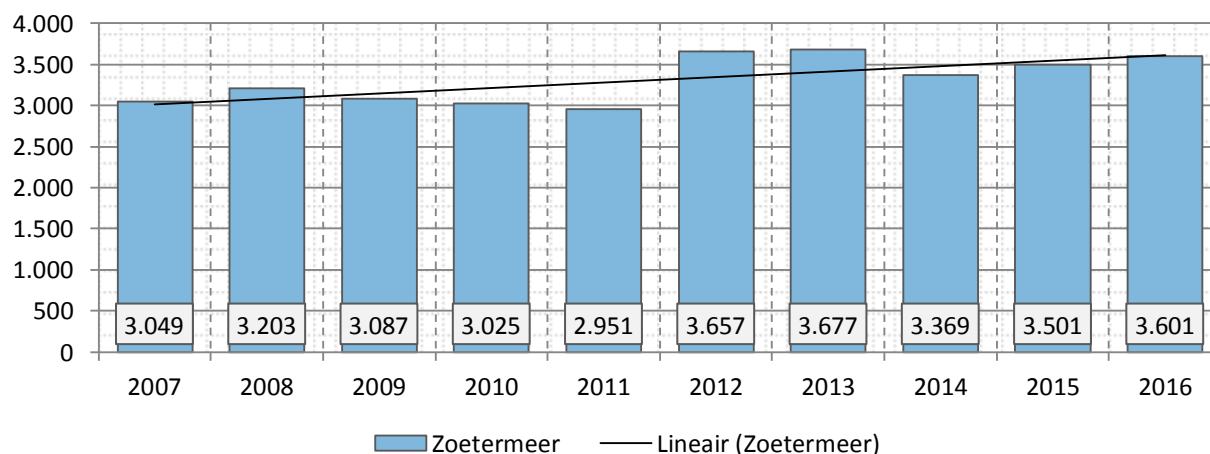
Jaren	ICT	Vershil	(%)	Totaal*	Vershil	(%)
2007	3.049			48.764		
2008	3.203	154	5,1%	52.841	4.077	8,4%
2009	3.087	-116	-3,6%	52.728	-113	-0,2%
2010	3.025	-62	-2,0%	52.449	-279	-0,5%
2011	2.951	-74	-2,4%	52.138	-311	-0,6%
2012	3.657	706	23,9%	51.042	-1.096	-2,1%
2013	3.677	20	0,5%	50.652	-390	-0,8%
2014	3.369	-308	-8,4%	51.098	446	0,9%
2015	3.501	132	3,9%	52.242	1.144	2,2%
2016	3.601	100	2,9%	53.115	873	1,7%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

*) Totaal: dit is het totaal aantal banen (in alle sectoren) in Zoetermeer.

Aanvullend op tabel 5.2 is in figuur 5.2 de jaarlijkse stand van het aantal ICT-banen weergegeven. De zwarte lijn geeft de groeirichting weer.

Figuur 5.2 - Aantal banen in de ICT in Zoetermeer

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 5.3 geeft het aandeel ICT-bedrijfsvestigingen per gemeente weer. Dit houdt in dat alle bedrijfsvestigingen die tot de ICT behoren, zijn afgezet tegen het totale aantal bedrijfsvestigingen per gemeente. Zodoende wordt duidelijk hoe de ICT per gemeente is vertegenwoordigd. Aanvullend is in tabel 5.4 het aandeel ICT-banen per gemeente te zien. Alhoewel Zoetermeer niet het hoogste aandeel ICT-bedrijfsvestigingen heeft, heeft Zoetermeer wel het hoogste aandeel ICT-banen. De oorzaak van deze scheve verdeling is dat Zoetermeer naar verhouding grotere ICT-bedrijfsvestigingen telt.

*Tabel 5.3 - Aandeel ICT-bedrijfsvestigingen per gemeente in Haaglanden**

(%)	Jaren						
Gemeente	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Delft	7,6%	7,8%	7,8%	8,0%	8,1%	8,2%	8,3%
Leidschendam-Voorburg	4,2%	4,0%	4,3%	4,4%	4,4%	4,4%	4,3%
Midden-Delfland	3,5%	3,7%	3,6%	3,7%	4,0%	3,9%	4,2%
Pijnacker-Nootdorp	4,3%	4,5%	4,7%	4,7%	5,2%	5,3%	5,2%
Rijswijk	4,3%	4,7%	4,8%	5,2%	5,4%	5,6%	5,8%
's-Gravenhage	3,2%	3,4%	3,4%	3,6%	3,7%	3,8%	3,8%
Wassenaar	2,2%	2,7%	3,0%	3,2%	2,9%	3,1%	2,9%
Westland	2,1%	2,1%	2,2%	2,3%	2,5%	2,5%	2,5%
Zoetermeer	6,0%	6,0%	5,7%	5,8%	5,7%	5,9%	6,2%
Eindtotaal	3,8%	3,9%	4,0%	4,1%	4,2%	4,3%	4,4%

Bron: Werkgelegenheidsregister
Haaglanden.

*) Als percentage van het totale aantal bedrijfsvestigingen per gemeente.

*Tabel 5.4 - Aandeel ICT-banen per gemeente in Haaglanden**

(%)	Jaren						
Gemeente	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Delft	4,8%	4,9%	5,3%	5,5%	5,4%	5,6%	5,9%
Leidschendam-Voorburg	1,9%	2,0%	2,3%	2,4%	2,6%	2,7%	2,7%
Midden-Delfland	1,3%	1,4%	1,1%	1,3%	1,3%	1,4%	1,5%
Pijnacker-Nootdorp	2,6%	2,4%	2,8%	2,6%	3,0%	2,8%	2,9%
Rijswijk	5,1%	5,5%	3,1%	3,4%	3,7%	3,5%	3,6%
's-Gravenhage	1,5%	1,6%	1,6%	1,8%	1,9%	2,0%	2,0%
Wassenaar	0,8%	0,9%	1,1%	1,2%	1,0%	1,1%	1,1%
Westland	0,7%	0,7%	0,8%	0,8%	1,0%	1,0%	1,1%
Zoetermeer	5,8%	5,7%	7,2%	7,3%	6,6%	6,7%	6,8%
Eindtotaal	2,5%	2,5%	2,6%	2,7%	2,7%	2,8%	2,9%

Bron: Werkgelegenheidsregister
Haaglanden.

*) Als percentage van het totale aantal banen per gemeente.

Tabel 5.5 geeft het aantal ICT-bedrijfsvestigingen in Haaglanden weer per gemeente. Zowel in Zoetermeer als in de rest van Haaglanden is een stijging in het aantal ICT-bedrijfsvestigingen zichtbaar. Sinds 2010 is in Haaglanden het aantal ICT-bedrijfsvestigingen gestegen met 41,9%. In Zoetermeer is er ten opzichte van 2010 een stijging van 36,0% zichtbaar.

Tabel 5.5 - Aantal ICT-bedrijfsvestigingen in Haaglanden

Aantal Gemeente	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Delft	464	479	486	514	539	568	602
Leidschendam-Voorburg	190	186	201	213	222	238	240
Midden-Delfland	46	50	49	52	58	59	65
Pijnacker-Nootdorp	134	145	154	160	189	207	214
Rijswijk	149	163	170	186	205	220	242
's-Gravenhage	1.273	1.343	1.407	1.519	1.630	1.770	1.864
Wassenaar	46	55	62	67	62	69	67
Westland	196	198	208	222	253	262	273
Zoetermeer	397	402	390	419	438	488	540
Eindtotaal	2.895	3.021	3.127	3.352	3.596	3.881	4.107

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 5.6 geeft het aandeel ICT-bedrijfsvestigingen in Haaglanden weer per gemeente. Het hoogste aandeel is (respectievelijk) te vinden in de gemeenten 's-Gravenhage, Delft en Zoetermeer.

Tabel 5.6 - Verdeling (%) ICT-bedrijfsvestigingen in Haaglanden

(%) Gemeente	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Delft	16,0%	15,9%	15,5%	15,3%	15,0%	14,6%	14,7%
Leidschendam-Voorburg	6,6%	6,2%	6,4%	6,4%	6,2%	6,1%	5,8%
Midden-Delfland	1,6%	1,7%	1,6%	1,6%	1,6%	1,5%	1,6%
Pijnacker-Nootdorp	4,6%	4,8%	4,9%	4,8%	5,3%	5,3%	5,2%
Rijswijk	5,1%	5,4%	5,4%	5,5%	5,7%	5,7%	5,9%
's-Gravenhage	44,0%	44,5%	45,0%	45,3%	45,3%	45,6%	45,4%
Wassenaar	1,6%	1,8%	2,0%	2,0%	1,7%	1,8%	1,6%
Westland	6,8%	6,6%	6,7%	6,6%	7,0%	6,8%	6,6%
Zoetermeer	13,7%	13,3%	12,5%	12,5%	12,2%	12,6%	13,1%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 5.7 laat het aantal ICT-banen in Haaglanden zien per gemeente over de jaren 2010-2016. In Rijswijk is het aantal banen in de ICT fors gedaald. Sinds 2010 is het aantal ICT banen in Zoetermeer gestegen met 576 banen.

Tabel 5.7 - Aantal ICT-banen in Haaglanden

Aantal banen Gemeente	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Delft	2.593	2.646	2.838	2.892	2.798	2.977	3.091
Leidschendam-Voorburg	471	495	556	566	570	615	613
Midden-Delfland	82	88	79	86	95	99	107
Pijnacker-Nootdorp	375	350	412	390	447	443	461
Rijswijk	1.940	2.033	1.093	1.155	1.240	1.184	1.222
's-Gravenhage	4.202	4.302	4.242	4.833	4.971	5.344	5.432
Wassenaar	90	97	114	123	108	113	109
Westland	453	453	514	489	582	621	655
Zoetermeer	3.025	2.951	3.657	3.677	3.369	3.501	3.601
Eindtotaal	13.231	13.415	13.505	14.211	14.180	14.897	15.291

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 5.8 geeft de verdeling (%) van ICT-banen in Haaglanden per gemeente weer. Na 's-Gravenhage heeft Zoetermeer het hoogste aandeel ICT banen. In Delft zijn doorgaans kleinere bedrijven in de ICT-sector gevestigd dan in Zoetermeer, waardoor in Delft het aandeel banen uiteindelijk lager uitvalt dan bij Zoetermeer het geval is.

Tabel 5.8 - Verdeling (%) ICT-banen in Haaglanden

Gemeente	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Delft	19,6%	19,7%	21,0%	20,4%	19,7%	20,0%	20,2%
Leidschendam-Voorburg	3,6%	3,7%	4,1%	4,0%	4,0%	4,1%	4,0%
Midden-Delfland	0,6%	0,7%	0,6%	0,6%	0,7%	0,7%	0,7%
Pijnacker-Nootdorp	2,8%	2,6%	3,1%	2,7%	3,2%	3,0%	3,0%
Rijswijk	14,7%	15,2%	8,1%	8,1%	8,7%	7,9%	8,0%
's-Gravenhage	31,8%	32,1%	31,4%	34,0%	35,1%	35,9%	35,5%
Wassenaar	0,7%	0,7%	0,8%	0,9%	0,8%	0,8%	0,7%
Westland	3,4%	3,4%	3,8%	3,4%	4,1%	4,2%	4,3%
Zoetermeer	22,9%	22,0%	27,1%	25,9%	23,8%	23,5%	23,5%
Eindtotaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Om meer inzicht te geven in de opbouw van de ICT-sector, wordt de ICT-sector in de volgende tabellen nader ingedeeld (in subsectoren). Het aantal banen in deze ICT-subsectoren is afgezet tegen het totale aantal banen in Haaglanden om inzichtelijk te maken hoe de ICT-sector zich binnen de gehele banenmarkt verhoudt. De geel gearceerde rijen vertegenwoordigen hierbij de gemeente Zoetermeer. Zoals aan de percentages te zien is, neemt de ICT-sector in de meeste gemeenten in Haaglanden een steeds belangrijkere positie in de arbeidsmarkt. Omdat de ICT-sector sterker wordt, is het lange termijnperspectief van deze sector daarmee dus ook positief. Het aandeel van Zoetermeer is binnen SBI-code 6209 (overige dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie) het sterkst. Deze subsector vertegenwoordigt in Zoetermeer 0,30% van alle banen in heel Haaglanden.

Tabel 5.9 – Banen in de ICT-sector, afgezet tegen het totale aantal banen*

Soorten ICT-bedrijven	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ICT							
6201: Ontwikkelen, produceren en uitgeven van software							
Delft	0,30%	0,31%	0,32%	0,34%	0,34%	0,37%	0,39%
Leidschendam-Voorburg	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,05%	0,06%	0,06%
Midden-Delfland	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Pijnacker-Nootdorp	0,05%	0,03%	0,04%	0,03%	0,04%	0,05%	0,04%
Rijswijk	0,09%	0,10%	0,09%	0,10%	0,11%	0,10%	0,10%
's-Gravenhage	0,31%	0,30%	0,32%	0,41%	0,43%	0,48%	0,45%
Wassenaar	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Westland	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,05%	0,06%
Zoetermeer	0,13%	0,13%	0,17%	0,19%	0,18%	0,19%	0,21%
6202: Advisering op het gebied van informatietechnologie							
Delft	0,17%	0,17%	0,20%	0,19%	0,17%	0,16%	0,16%
Leidschendam-Voorburg	0,05%	0,06%	0,06%	0,06%	0,06%	0,05%	0,05%
Midden-Delfland	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pijnacker-Nootdorp	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,02%	0,02%
Rijswijk	0,27%	0,28%	0,10%	0,10%	0,11%	0,10%	0,10%
's-Gravenhage	0,39%	0,41%	0,38%	0,41%	0,41%	0,41%	0,44%
Wassenaar	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Westland	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%
Zoetermeer	0,11%	0,11%	0,17%	0,16%	0,16%	0,16%	0,17%
6209: Overige dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie							
Delft	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%
Leidschendam-Voorburg	0,00%	0,00%	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Midden-Delfland	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pijnacker-Nootdorp	0,00%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%
Rijswijk	0,00%	0,00%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%
's-Gravenhage	0,09%	0,10%	0,11%	0,11%	0,12%	0,13%	0,14%
Wassenaar	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Westland	0,02%	0,02%	0,03%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%
Zoetermeer	0,32%	0,31%	0,36%	0,36%	0,32%	0,32%	0,30%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Aantal banen in de ICT-sector per gemeente / totale aantal banen in Haaglanden.

Tabel 5.10 laat het aandeel van ICT-bedrijfsvestigingen zien per gemeente en per subsector ICT. Hierbij is het aantal bedrijfsvestigingen per ICT subsector afgezet tegen het totale aantal bedrijfsvestigingen in Haaglanden..

Tabel 5.10 – Bedrijfsvestigingen in de ICT-sector, afgezet tegen het totale aantal bedrijfsvestigingen

(%) bedrijven Soorten ICT	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
6201: Ontwikkelen, produceren en uitgeven van software							
Delft	0,36%	0,35%	0,35%	0,38%	0,37%	0,38%	0,40%
Leidschendam-Voorburg	0,12%	0,11%	0,13%	0,13%	0,13%	0,14%	0,13%
Midden-Delfland	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%
Pijnacker-Nootdorp	0,09%	0,09%	0,10%	0,09%	0,11%	0,11%	0,10%
Rijswijk	0,09%	0,10%	0,10%	0,10%	0,11%	0,11%	0,12%
's-Gravenhage	0,85%	0,83%	0,87%	0,90%	0,95%	0,99%	1,01%
Wassenaar	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,03%	0,04%	0,03%
Westland	0,14%	0,13%	0,13%	0,14%	0,14%	0,14%	0,14%
Zoetermeer	0,25%	0,24%	0,23%	0,24%	0,24%	0,26%	0,29%
6202: Advisering op het gebied van informatietechnologie							
Delft	0,21%	0,22%	0,22%	0,20%	0,20%	0,18%	0,18%
Leidschendam-Voorburg	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%	0,11%
Midden-Delfland	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%
Pijnacker-Nootdorp	0,09%	0,09%	0,09%	0,10%	0,10%	0,10%	0,10%
Rijswijk	0,10%	0,10%	0,11%	0,10%	0,10%	0,11%	0,10%
's-Gravenhage	0,70%	0,75%	0,75%	0,78%	0,76%	0,75%	0,74%
Wassenaar	0,02%	0,03%	0,04%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%
Westland	0,10%	0,10%	0,09%	0,10%	0,11%	0,10%	0,10%
Zoetermeer	0,23%	0,24%	0,22%	0,23%	0,22%	0,21%	0,22%
6209: Overige dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatietechnologie							
Delft	0,03%	0,05%	0,05%	0,06%	0,07%	0,08%	0,07%
Leidschendam-Voorburg	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%
Midden-Delfland	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Pijnacker-Nootdorp	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%
Rijswijk	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,04%
's-Gravenhage	0,12%	0,16%	0,17%	0,19%	0,22%	0,24%	0,25%
Wassenaar	0,00%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%
Westland	0,02%	0,03%	0,04%	0,04%	0,05%	0,04%	0,04%
Zoetermeer	0,04%	0,04%	0,05%	0,05%	0,06%	0,07%	0,07%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Aantal bedrijfsvestigingen in de ICT-sector per gemeente / totale aantal bedrijfsvestigingen in Haaglanden.

In tabel 5.11 wordt het aantal ICT-bedrijfsvestigingen in Zoetermeer uitgesplitst naar buurt. Ruim 20% van de ICT-bedrijfsvestigingen is gevestigd in Oosterheem-n-o en Seghwaert-n-o.

Tabel 5.11 Aantal ICT-bedrijven in Zoetermeer naar buurt

Aantal Buurt	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dorp	14	12	11	12	12	12	13
Stadscentrum	17	14	13	15	13	15	19
Palenstein	8	6	8	8	9	14	12
Driemanspolder	17	16	15	16	17	20	24
Meerzicht-west	20	20	17	20	25	25	31
Meerzicht-oost	19	15	13	13	15	16	18
Buytenwegh	25	29	24	26	29	30	31
De Leyens	33	26	30	29	30	30	33
Seghwaert-z-w	15	15	17	23	22	20	24
Seghwaert-n-o	25	24	25	25	26	30	30
Noordhove-west	9	13	8	9	9	10	8
Noordhove-oost	9	9	6	8	12	12	13
Rokkeveen-west	49	53	53	60	60	62	73
Rokkeveen-oost	34	32	37	36	36	42	50
Oosterheem-z-w	9	16	17	17	18	22	23
Oosterheem-n-o	56	62	54	59	64	82	86
Rokkehage c.a.	6	5	8	8	8	10	13
Lansinghage c.a.	20	26	26	24	24	26	31
Zoeterhage c.a.	9	6	4	6	4	5	5
Hoornerhage c.a.	2	2	2	2	3	3	3
Eindtotaal	396	401	388	416	436	486	540

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Tabel 5.12 laat het aantal ICT-banen per buurt zien. Het merendeel (55%) van de banen in de ICT komt uit Rokkeveen-west.

Tabel 5.12 - Aantal ICT-banen in Zoetermeer naar buurt

Aantal Buurt	Jaren						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dorp	26	23	25	36	17	18	17
Stadscentrum	113	101	101	105	70	115	134
Palenstein	10	6	11	10	10	18	13
Driemanspolder	193	203	207	123	123	124	146
Meerzicht-west	33	31	27	37	48	32	38
Meerzicht-oost	33	29	54	34	31	31	33
Buytenwegh	27	34	30	30	33	35	38
De Leyens	46	37	46	35	34	34	36
Seghwaert-z-w	20	17	20	27	26	23	27
Seghwaert-n-o	28	26	29	29	33	45	46
Noordhove-west	19	23	16	18	19	19	17
Noordhove-oost	15	18	11	13	19	16	18
Rokkeveen-west	1.783	1.685	2.061	2.083	1.999	1.988	1.974
Rokkeveen-oost	167	187	214	230	56	58	71
Oosterheem-z-w	10	21	20	19	19	24	27
Oosterheem-n-o	131	149	92	149	153	185	189
Rokkehage c.a.	61	53	337	336	329	333	354
Lansinghage c.a.	254	240	301	263	259	296	391
Zoeterhage c.a.	37	31	18	21	14	17	15
Hoornerhage c.a.	17	19	20	13	12	19	17
Eindtotaal	3.023	2.933	3.640	3.611	3.304	3.430	3.601

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Bijlagen

Bijlage I - Bronnenoverzicht

Om de vergelijkbaarheid van dit rapport met opvolgende jaren te garanderen is ervoor gekozen om het aantal bronnen in dit rapport beperkt te houden. In totaal is alle data in dit rapport opgebouwd uit vijf bronnen:

BRP - Basisregistratie Personen (voormalig GBA)

Cijfers over vestigers en vertrekkers.

CBS - Het Centraal Bureau voor de Statistiek

Cijfers over populatie inwoners 15-65 jaar, arbeidsparticipatie en definitie ILO.

PBL - Planbureau voor de Leefomgeving

Leegstand kantoren en detailhandel.

UWV - Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen

Werkloosheidscijfers.

Werkgelegenheidsregister Haaglanden - Onderzoeksinstituut I&O Research

Aantal actieve bedrijfsvestigingen, aantal banen en de pendelstatistieken.

Bijlage II - Lijst met begrippen

Actieve bedrijfsvestigingen

Bedrijfsvestigingen waarvan bekend is dat er economische activiteiten plaatsvinden.

Banen

Arbeidsovereenkomsten van minimaal één uur per week.

Bruto arbeidsparticipatie

De arbeidsdeelname binnen de bevolking van 15 tot 75 jaar. Inclusief de werkloze beroepsbevolking.

Leegstand detailhandel

Het aantal vierkante meter leegstand in detailhandel afgezet tegen de totale voorraad.

Leegstand kantoren

Het aantal vierkante meter leegstand in kantoren, afgezet tegen de totale voorraad.

NWW

Niet werkende werkzoekenden. De UWV-definitie van de niet-werkende werkzoekenden (nww) sluit vanaf heden aan op de internationale definitie van ILO. Hiermee vervalt het urencriterium.

Bijlage III - Gebiedsafbakening

In dit rapport worden verschillende regio's behandeld. Onderstaand is de afbakening van deze gebieden af te lezen.

Haaglanden (Stadsgewest)

Haaglanden betreft de negen deelnemende gemeenten die tot het stadsgewest behoren. Dit zijn:

- Delft
- Den Haag
- Leidschendam-Voorburg
- Midden-Delfland
- Pijnacker-Nootdorp
- Rijswijk
- Wassenaar
- Westland
- Zoetermeer

Agglomeratie 's-Gravenhage (Corop-gebied)

Nederland telt in totaal 40 Corop-gebieden. Het Corop-gebied Agglomeratie 's-Gravenhage bestaat uit zes gemeenten:

- 's-Gravenhage
- Leidschendam-Voorburg
- Pijnacker-Nootdorp
- Rijswijk
- Wassenaar
- Zoetermeer

Delft en Westland (Corop-gebied)

Het Corop-gebied Delft en Westland bestaat uit drie gemeenten:

- Delft
- Midden-Delfland
- Westland

Groot-Rijnmond (Corop-gebied)

Het Corop-gebied Groot-Rijnmond bestaat in totaal uit 24 gemeenten:

- Albrandswaard
- Barendrecht
- Bernisse
- Binnenmaas
- Brielle
- Capelle aan den IJssel
- Cromstrijen
- Goeree-Overflakkee
- Hellevoetsluis
- Korendijk
- Krimpen aan den IJssel
- Lansingerland
- Maassluis
- Nederlek
- Oud-Beijerland
- Ouderkerk
- Ridderkerk
- Rotterdam
- Schiedam
- Spijkenisse
- Strijen
- Vlaardingen
- Westvoorne
- Zuidplas

Bijlage IV - Top 30 bedrijfsvestigingen

Omschrijving activiteit	Jaar			
	2015		2016	
	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel
Detailhandel (niet in auto's e.d.)	895	10,9%	906	10,3%
Holdings (geen financiële), interne consorciën	684	8,3%	712	8,1%
Dienstverl. activiteiten op het gebied van informatietechn.	505	6,1%	561	6,4%
Gezondheidszorg	487	5,9%	540	6,2%
Groothandel en handelsbemiddeling (niet in auto's e.d.)	529	6,4%	518	5,9%
Onderwijs	457	5,5%	513	5,8%
Wellness en overige dienstverlening; uitvaartbranche	410	5,0%	451	5,1%
Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw, projectontwikkeling	360	4,4%	406	4,6%
Industrieel ontwerp en vormgeving, fotografie, vertaling	306	3,7%	360	4,1%
Gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw	320	3,9%	347	4,0%
Rechtskundige dienstverlening, accountancy, belastingadvies	332	4,0%	340	3,9%
Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting	299	3,6%	338	3,8%
Kunst	223	2,7%	241	2,7%
Eet- en drinkgelegenheden	227	2,8%	236	2,7%
Architecten, ingenieurs en technisch ontwerp en advies	209	2,5%	231	2,6%
Reclame en marktonderzoek	187	2,3%	181	2,1%
Handel in en reparatie van auto's, motorfietsen, aanhangers	161	2,0%	163	1,9%
Facility management, reiniging en landschapsverzorging	163	2,0%	156	1,8%
Arbeidsbemiddeling, uitzendbureaus en personeelsbeheer	116	1,4%	123	1,4%
Vervoer over land	103	1,2%	111	1,3%
Sport en recreatie	102	1,2%	110	1,3%
Overige zakelijke dienstverlening	87	1,1%	99	1,1%
Overige financiële dienstverlening	101	1,2%	97	1,1%
Verhuur van en handel in onroerend goed	86	1,0%	90	1,0%
Dienstverlenende activiteiten op het gebied van informatie	56	0,7%	67	0,8%
Productie en distributie van films en televisieprogramma's	57	0,7%	65	0,7%
Landbouw, jacht en dienstverlening voor de landbouw en jacht	63	0,8%	62	0,7%
Grond-, water- en wegenbouw (geen grondverzet)	45	0,5%	49	0,6%
Levensbeschouwelijke en politieke organisaties	50	0,6%	49	0,6%
Drukkerijen, reproductie van opgenomen media	45	0,5%	45	0,5%
Eindtotaal (top 30)	7.665	100,0%	8.167	100,0%

Bron: Werkgelegenheidsregister Haaglanden.

Bijlage V - Top 30 banen

Omschrijving activiteit	Jaar		2016	
	Banen	Aandeel	Banen	Aandeel
Detailhandel (niet in auto's e.d.)	5.939	11,4%	5.866	12,3%
Openbaar bestuur, overheidsdiensten, sociale verzekeringen	4.988	9,5%	5.053	10,6%
Groothandel en handelsbemiddeling (niet in auto's e.d.)	3.897	7,5%	3.897	8,2%
Dienstverl. activiteiten op het gebied van informatietechn.	3.559	6,8%	3.659	7,7%
Onderwijs	3.210	6,1%	3.346	7,0%
Gezondheidszorg	2.805	5,4%	2.792	5,9%
Overige zakelijke dienstverlening	1.646	3,2%	2.227	4,7%
Maatschappelijke dienstverlening zonder overnachting	1.997	3,8%	2.203	4,6%
Holdings (geen financiële), interne concerndiensten	1.612	3,1%	1.625	3,4%
Rechtskundige dienstverlening, accountancy, belastingadvies	1.388	2,7%	1.485	3,1%
Eet- en drinkgelegenheden	1.429	2,7%	1.432	3,0%
Architecten, ingenieurs en technisch ontwerp en advies	1.293	2,5%	1.361	2,9%
Levensbeschouwelijke en politieke organisaties	1.151	2,2%	1.099	2,3%
Sport en recreatie	1.078	2,1%	1.088	2,3%
Algemene burgerlijke en utiliteitsbouw, projectontwikkeling	915	1,8%	993	2,1%
Verzekeringen en pensioenfondsen (geen verplichte soc. verz)	1.014	1,9%	966	2,0%
Vervaardiging van voedingsmiddelen	874	1,7%	876	1,8%
Gespecialiseerde werkzaamheden in de bouw	796	1,5%	857	1,8%
Wellness en overige dienstverlening; uitvaartbranche	769	1,5%	824	1,7%
Handel in en reparatie van auto's, motorfietsen, aanhangers	745	1,4%	771	1,6%
Verpleging, verzorging en begeleiding met overnachting	897	1,7%	714	1,5%
Arbeidsbemiddeling, uitzendbureaus en personeelsbeheer	570	1,1%	629	1,3%
Kunst	545	1,0%	561	1,2%
Vervoer over land	549	1,1%	543	1,1%
Reparatie van computers en consumentenartikelen	531	1,0%	520	1,1%
Reclame en marktonderzoek	478	0,9%	488	1,0%
Beveiliging en opsporing	615	1,2%	484	1,0%
Industrieel ontwerp en vormgeving, fotografie, vertaling	408	0,8%	476	1,0%
Verhuur van en handel in onroerend goed	419	0,8%	444	0,9%
Reparatie en installatie van machines en apparaten	349	0,7%	433	0,9%
Eindtotaal (top 30)	46.466	100,0%	47.712	100,0%

Bron: Werkgelegenhedsregister Haaglanden.